

**16 h Kurs
Pierwszej Pomocy**

KONTAKT

**BIURO ZARZĄDU GŁÓWNEGO
POLSKIEGO CZERWONEGO KRZYŻA**
ul. Mokotowska 14, 00-561 Warszawa
pierwsza.pomoc@pck.pl
Tel. 22 326 12 10

TRZY FILARY NASZEGO DZIAŁANIA

Gotowość do działania
w czasie kryzysu

Działania na rzecz
zdrowia i profilaktyki

Aktywizacja społeczeństwa i niwelowanie
nierówności społecznych

WYTYCZNE

Lp. Nr	TEMAT Topic	LICZBA MINUT Time (min.)	
		TEORIA theory	PRAKTYKA practice
1.	Definicja pierwszej pomocy. Uwarunkowania prawne. First aid definition. Legal conditionals.	5	-
2.	Zasady udzielania pierwszej pomocy. First aid basic principles.	15	-
3.	Etapy udzielania pierwszej pomocy. First aid stages.	5	-
4.	Sytuacje zagrażające życiu i zdrowiu. Ocena sytuacji i zabezpieczenie miejsca zdarzenia. Situations threatening life. Ensuring safety.	20	20
5.	Ocena stanu poszkodowanego, kontrola czynności życiowych. Assessment of the casualty's condition. Life functions control.	15	30
6.	Przyczyny zmiany pozycji. Bezpieczne odwracanie z brzucha na plecy. Reasons of changing positions. Turning away from the abdomen to the back.	10	25
7.	Postępowanie z poszkodowanym nieprzytomnym. Zastosowanie pozycji bezpiecznej. Unconscious person. Recovery position.	15	40
8.	Wezwanie pomocy. Getting help.	10	-
9.	Postępowanie w przypadku braku oddechu - Podstawowe Podtrzymywanie Życia (resuscytacja). Basic life support.	20	90
11.	Zachorowania i nagłe stany: omdlenie, drgawki, ból w klatce piersiowej, zadławienie. Sudden situations: fainting, convulsions, chest pain, choking.	30	20
11.	Postępowanie w przypadku amputacji i zmięddeń. Acting in case of amputation and crushes.	15	20
12.	Postępowanie w przypadku poważnych ran i krewotoków. Serious wounds and bleeding treatment.	30	50
13.	Postępowanie w przypadku oparzeń. Burns treatment.	20	30
14.	Postępowanie w przypadku złamań. Broken bones treatment.	10	30
15.	Zasady ewakuacji poszkodowanego. Evacuation principles.	10	30
16.	Postępowanie w przypadku urazów kregosłupa i głowy. Head and backbone injuries treatment.	20	30
17.	Apteczka pierwszej pomocy - omówienie, prezentacja. First-Aid Kit.	10	-
18.	Egzamin. Final exam.	10	35
RAZEM total		270	450

SŁOWNICZEK

AED

NZK

SOR, ZRM

ASA

ROSC

PRM

BLS, RKO

ERC, WHO

DM, CPR

1

BEZPIECZEŃSTWO

2

POUFNOŚĆ

3

SZACUNEK

4

NIEDYSKRYMINOWANIE

PGI

(Protection, Gender & Inclusion)

OSTRZEŻENIE O TRUDNYCH TREŚCIACH

**Treść szkolenia może być czasami niepokojąca.
Będziemy omawiać tematy, które obejmują krzywdę, przemoc i urazy
dorosłych i dzieci.**

**Prosimy o uważanie na siebie
i jeśli ktokolwiek w danym momencie
poczucie się niekomfortowo – może wyjść!**

**Jeśli chcesz porozmawiać z kimś,
możesz podejść do Instruktora lub pomocnika.**

DEFINICJE, PODSTAWY PRAWNE

PIERWSZA POMOC

“Zespół czynności podejmowanych w celu ratowania osoby w stanie nagłego zagrożenia zdrowotnego wykonywanych przez osobę znajdującą się w miejscu zdarzenia,

w tym z wykorzystaniem wyrobu medycznego, wyposażenia wyrobu medycznego, zestawu zabiegowego i systemu w rozumieniu odpowiednio (...) oraz produktów leczniczych dostępnych na miejscu zdarzenia, dopuszczonych do obrotu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.”

Ustawa o Państwowym Ratownictwie Medycznym
(Dz.U.2025 poz. 91; art.3. pkt 7.)

RATOWNIK

RATOWNIKIEM – nazywamy osobę,
która udziela pomocy
niezależnie od kwalifikacji.

Ustawa o Państwowym Ratownictwie Medycznym
(Dz.U.2025 poz. 91; rozdz. 1.)

KONSTYTUCJA RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Art. 38

Rzeczpospolita Polska zapewnia
każdemu człowiekowi
prawną ochronę życia.

KODEKS KARNY

Art. 162. NIEUDZIELENIE POMOCY

§ 1. Kto człowiekowi znajdującemu się w położeniu grożącym bezpośrednim niebezpieczeństwem utraty życia albo ciężkiego uszczerbku na zdrowiu nie udziela pomocy, mogąc jej udzielić bez narażenia siebie lub innej osoby na niebezpieczeństwo utraty życia albo ciężkiego uszczerbku na zdrowiu, podlega karze pozbawienia wolności do lat 3.

§ 2. Nie popełnia przestępstwa, kto nie udziela pomocy, do której jest konieczne poddanie się zabiegowi lekarskiemu albo w warunkach, w których możliwa jest niezwłoczna pomoc ze strony instytucji lub osoby do tego powołanej.

USTAWA O PRM

Art. 4.

Kto zauważy osobę lub osoby znajdujące się w stanie nagłego zagrożenia zdrowotnego lub jest świadkiem zdarzenia powodującego taki stan, **w miarę posiadanych możliwości i umiejętności ma obowiązek niezwłocznego podjęcia działań** zmierzających do skutecznego powiadomienia o tym zdarzeniu podmiotów ustawowo powołanych do niesienia pomocy osobom w stanie nagłego zagrożenia zdrowotnego.

USTAWA O PRM

Art. 5.

§ 1. Osoba udzielająca pierwszej pomocy albo kwalifikowanej pierwszej pomocy, osoba wchodząca w skład zespołu ratownictwa medycznego, osoba udzielająca świadczeń zdrowotnych w szpitalnym oddziale ratunkowym, (...)

korzystają z ochrony przewidzianej w ustawie z dnia 6 czerwca 1997 r.

– Kodeks karny (Dz.U. z 2022 r. poz. 1138) dla funkcjonariuszy publicznych.

§ 2. Osoba, o której mowa w ust.1, może poświęcić dobra osobiste innej osoby, inne niż życie lub zdrowie, a także dobra majątkowe w zakresie, w jakim jest to niezbędne dla ratowania życia lub zdrowia osoby znajdującej się w stanie nagłego zagrożenia zdrowotnego.

PRAWO O RUCHU DROGOWYM

Art. 44. Obowiązki kierującego pojazdem podczas wypadku drogowego

§ 1. Kierujący pojazdem w razie uczestniczenia w wypadku drogowym jest obowiązany:

- 1) zatrzymać pojazd, nie powodując przy tym zagrożenia bezpieczeństwa ruchu drogowego;
 - 2) podjąć odpowiednie środki w celu zapewnienia bezpieczeństwa ruchu w miejscu wypadku;
- (...)

§ 2. Jeżeli w wypadku jest zabity lub ranny, kierujący pojazdem jest obowiązany ponadto:

- 1) **udzielić niezbędnej pomocy ofiarom wypadku oraz wezwać zespół ratownictwa medycznego i Policję;**
- (...)
- 3) pozostać na miejscu wypadku, a jeżeli wezwanie zespołu ratownictwa medycznego lub Policji wymaga oddalenia się - niezwłocznie powrócić na to miejsce.

112
999

ETAPY UDZIELANIA PIERWSZEJ POMOCY

1

Ocena bezpieczeństwa

2

Ocena stanu osoby poszkodowanej

3

Wezwanie pomocy

4

Udzielenie pierwszej pomocy

Etapy udzielania pierwszej pomocy

1

Ocena bezpieczeństwa

2

Ocena stanu osoby poszkodowanej

3

Wezwanie pomocy

4

Udzielenie pierwszej pomocy

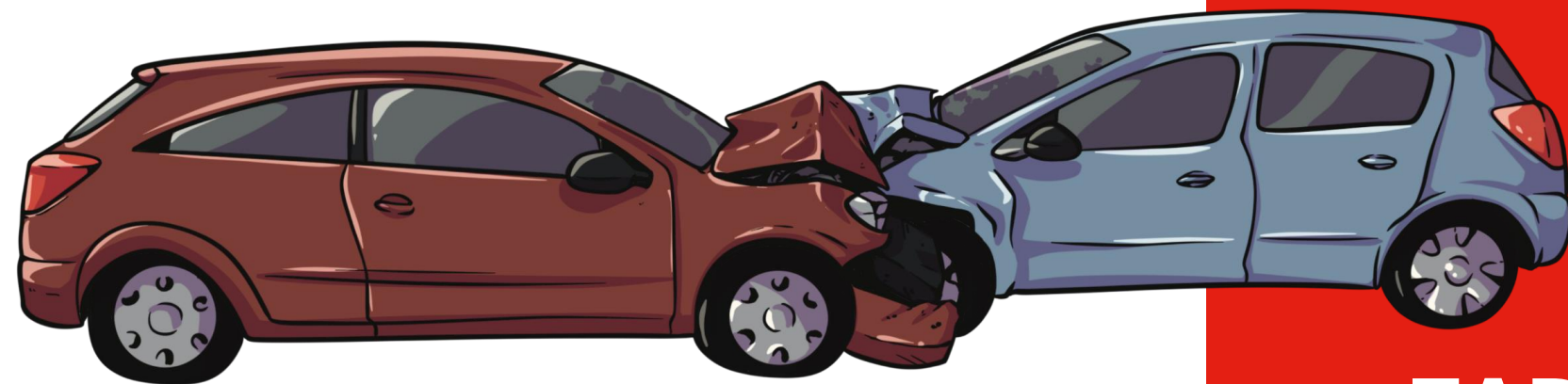
ZABEZPIECZENIE MIEJSCA ZDARZENIA

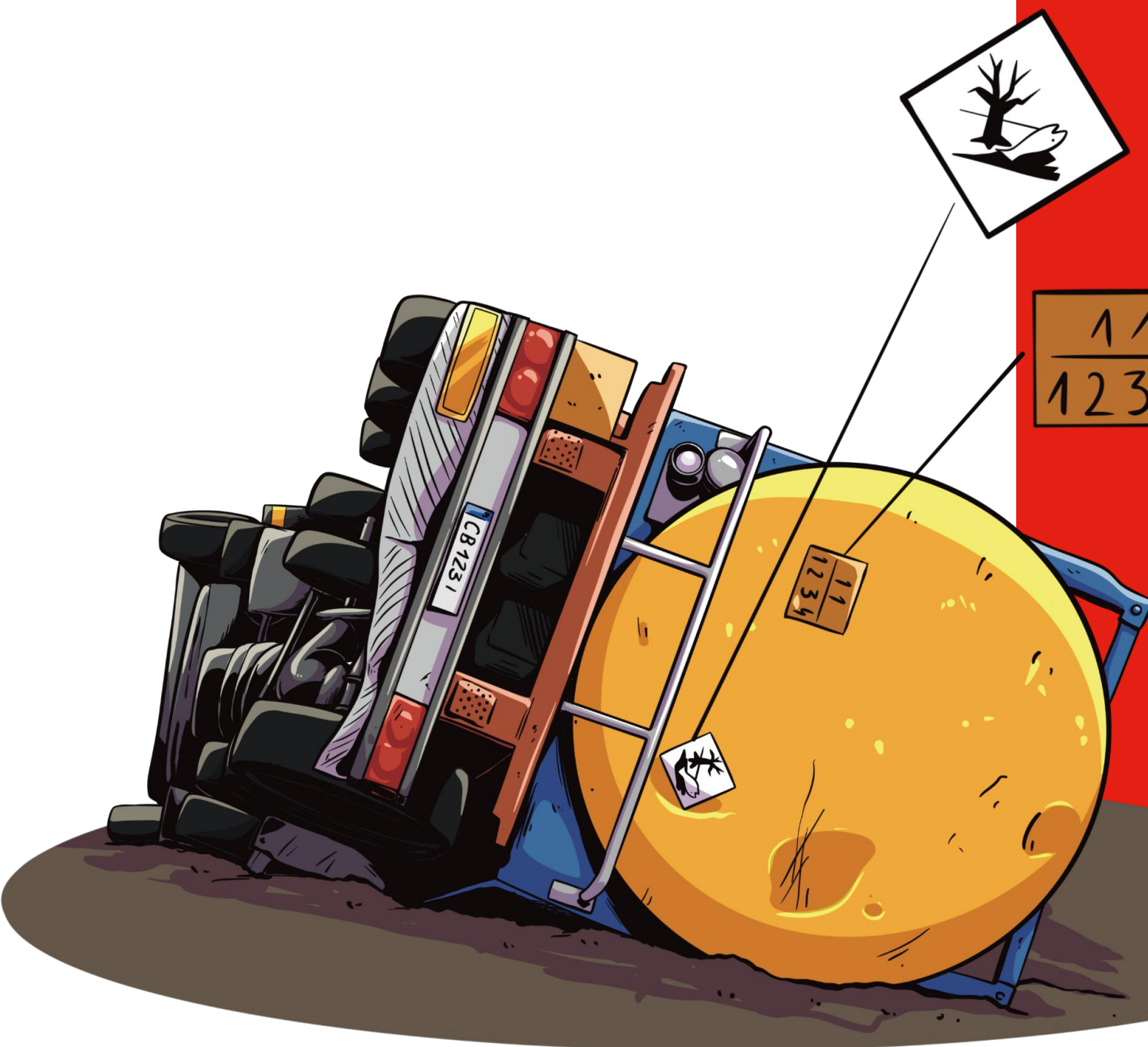
**ZABEZPIECZENIE
MIEJSCA
ZDARZENIA**

ZABEZPIECZENIE MIEJSCA ZDARZENIA

**ZABEZPIECZENIE
MIEJSCA
ZDARZENIA**

ZABEZPIECZENIE MIEJSCA ZDARZENIA

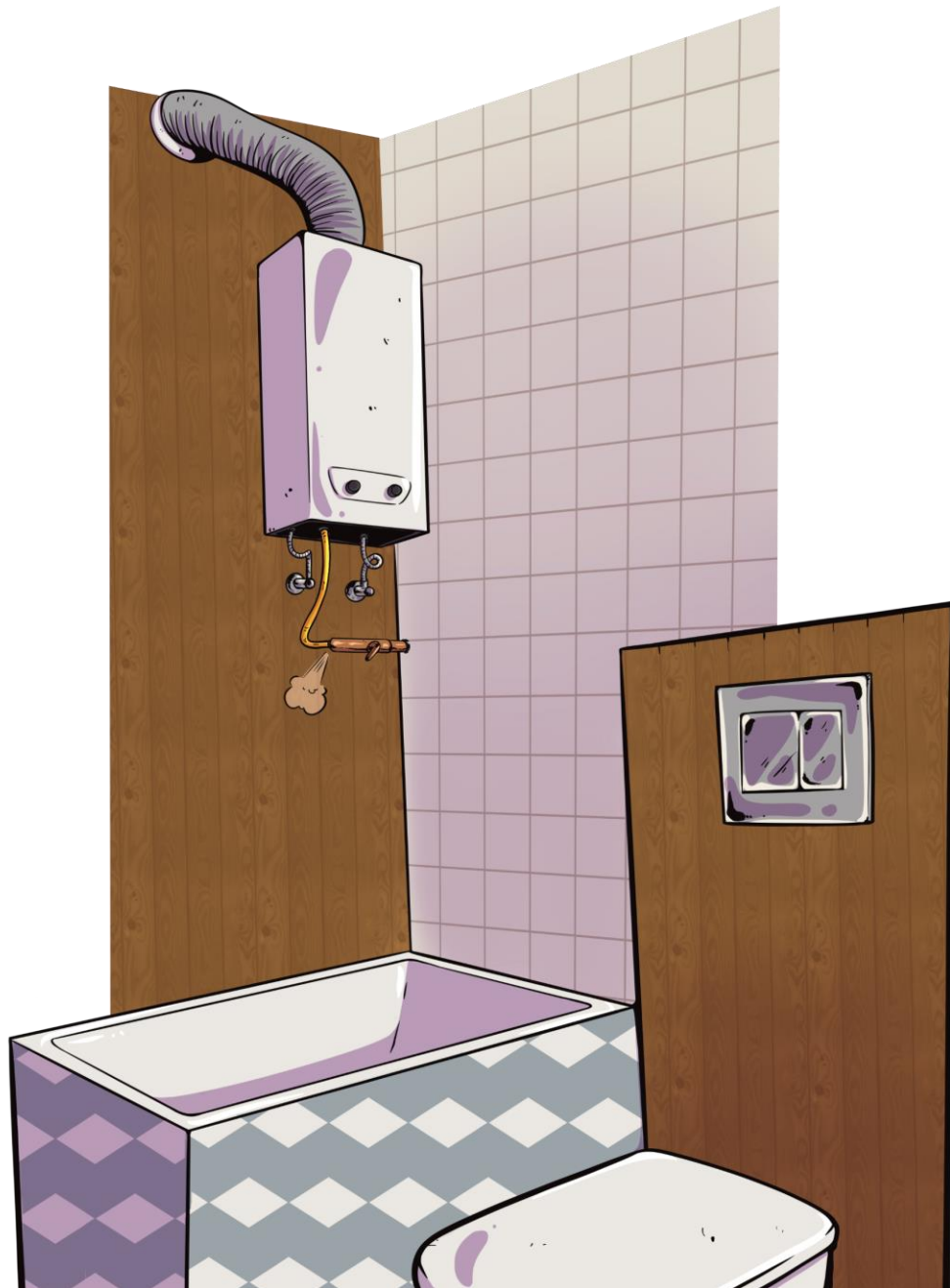
**ZABEZPIECZENIE
MIEJSCA
ZDARZENIA**

**ZABEZPIECZENIE
MIEJSCA
ZDARZENIA**

ZABEZPIECZENIE MIEJSCA ZDARZENIA

ZABEZPIECZENIE MIEJSCA ZDARZENIA

ZABEZPIECZENIE MIEJSCA ZDARZENIA

CO MOŻE NAM ZAGRAŻAĆ

OTOCZENIE

RODZINA / ŚWIADKOWIE

ZWIERZĘTA

OSOBA POSZKODOWANA

EWAKUACJA

EWAKUACJA

EWAKUACJA

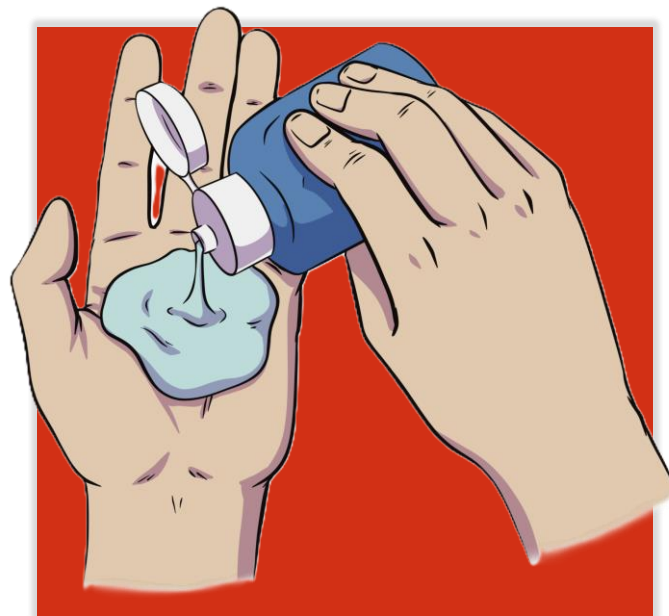

ĆWICZYMY!

BEZPIECZEŃSTWO OSOBY UDZIELAJĄCEJ POMOCY

1

Ocena bezpieczeństwa

2

Ocena stanu osoby poszkodowanej

3

Wezwanie pomocy

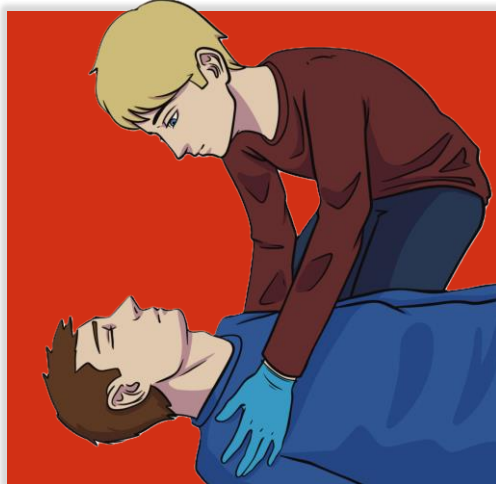
4

Udzielenie pierwszej pomocy

OCENA STANU POSZKODOWANEGO -NIEPRZYTOMNY

ĆWICZYMY!

1

Ocena bezpieczeństwa

2

Sprawdź przytomność

3

Zawołaj o pomoc

4

Udrożnij drogi oddechowe

5

Skontroluj oddech

6

Wezwij pogotowie

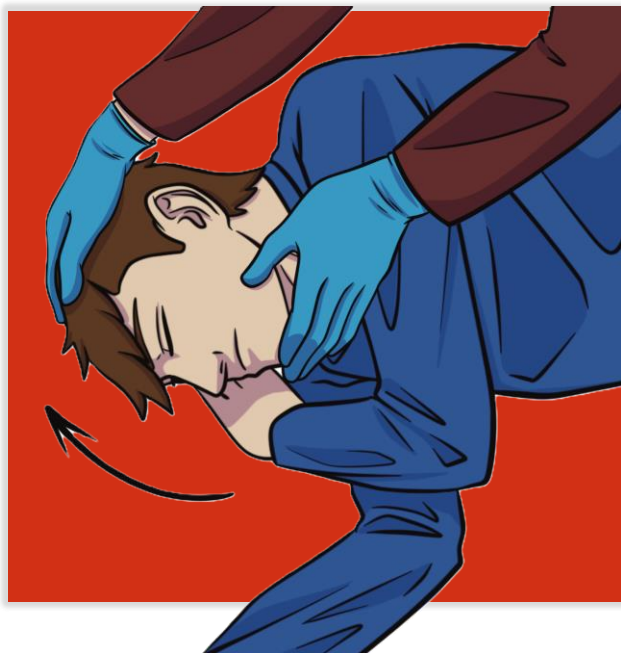
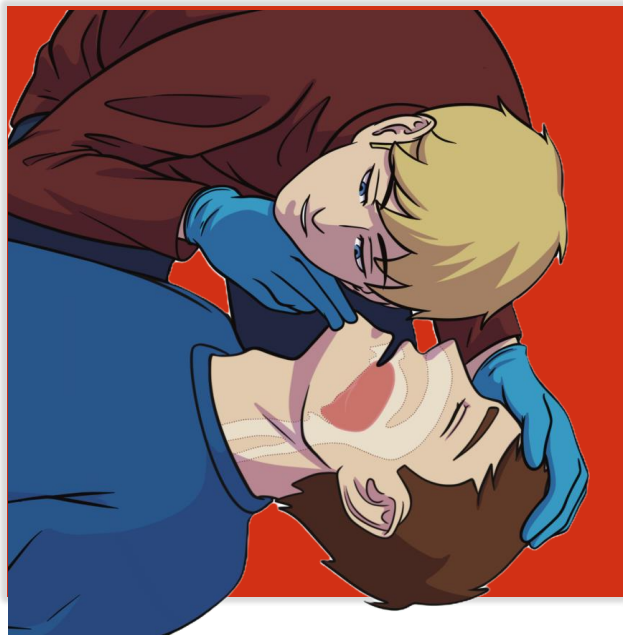

PRZERWA ☺

POSZKODOWANY NIEPRZYTOMNY

POSZKODOWANY NIEPRZYTOMNY - WYJĄTEK

ĆWICZYMY!

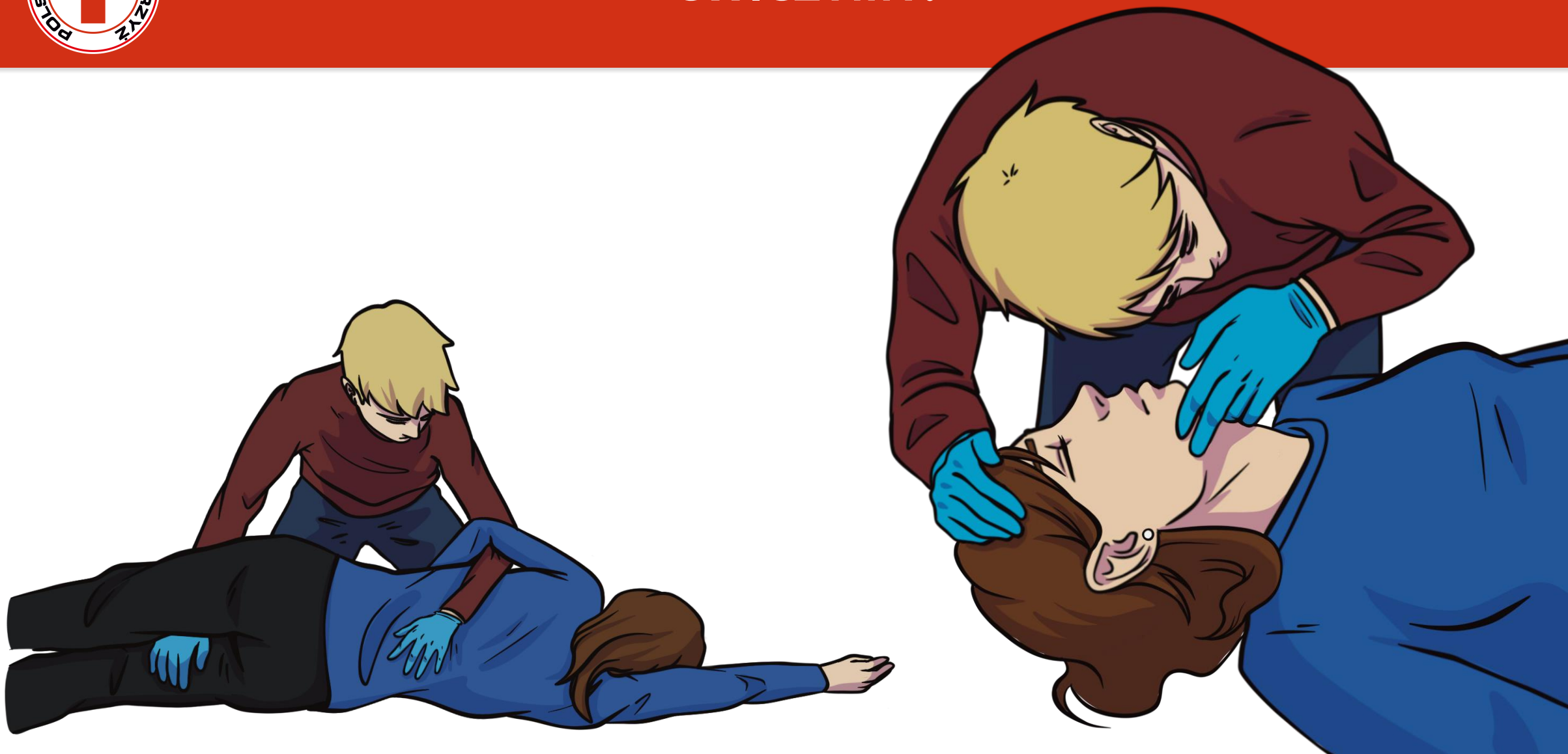

POSZKODOWANY LEŻĄCY NA BRZUCHU

ĆWICZYMY!

1

Ocena bezpieczeństwa

2

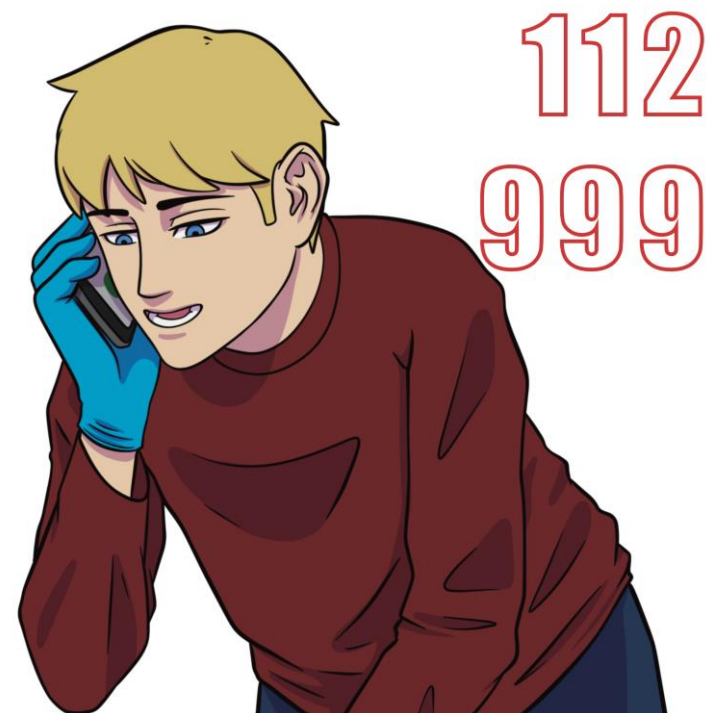
Ocena stanu osoby poszkodowanej

3

Wezwanie pomocy

4

Udzielenie pierwszej pomocy

WEZWANIE POMOCY - NUMERY

WEZWANIE POMOCY - TREŚĆ

1

MIEJSCE

2

CO SIĘ STAŁO?

3

LICZBA I STAN POSZKODOWANYCH

4

WIEK, PŁEĆ, DANE

5

WYWIAD CHOROBY

6

NUMER ZWROTNY

WEZWANIE POMOCY - PRZYKŁAD

ul. Polskiego Czerwonego Krzyża

Bydgoszcz

3

ul. Polskiego Czerwonego Krzyża

WEZWANIE POMOCY – SYTUACJE SZCZEGÓLNE

1

MIEJSCE

2

CO SIĘ STAŁO?

3

LICZBA I STAN POSZKODOWANYCH

4

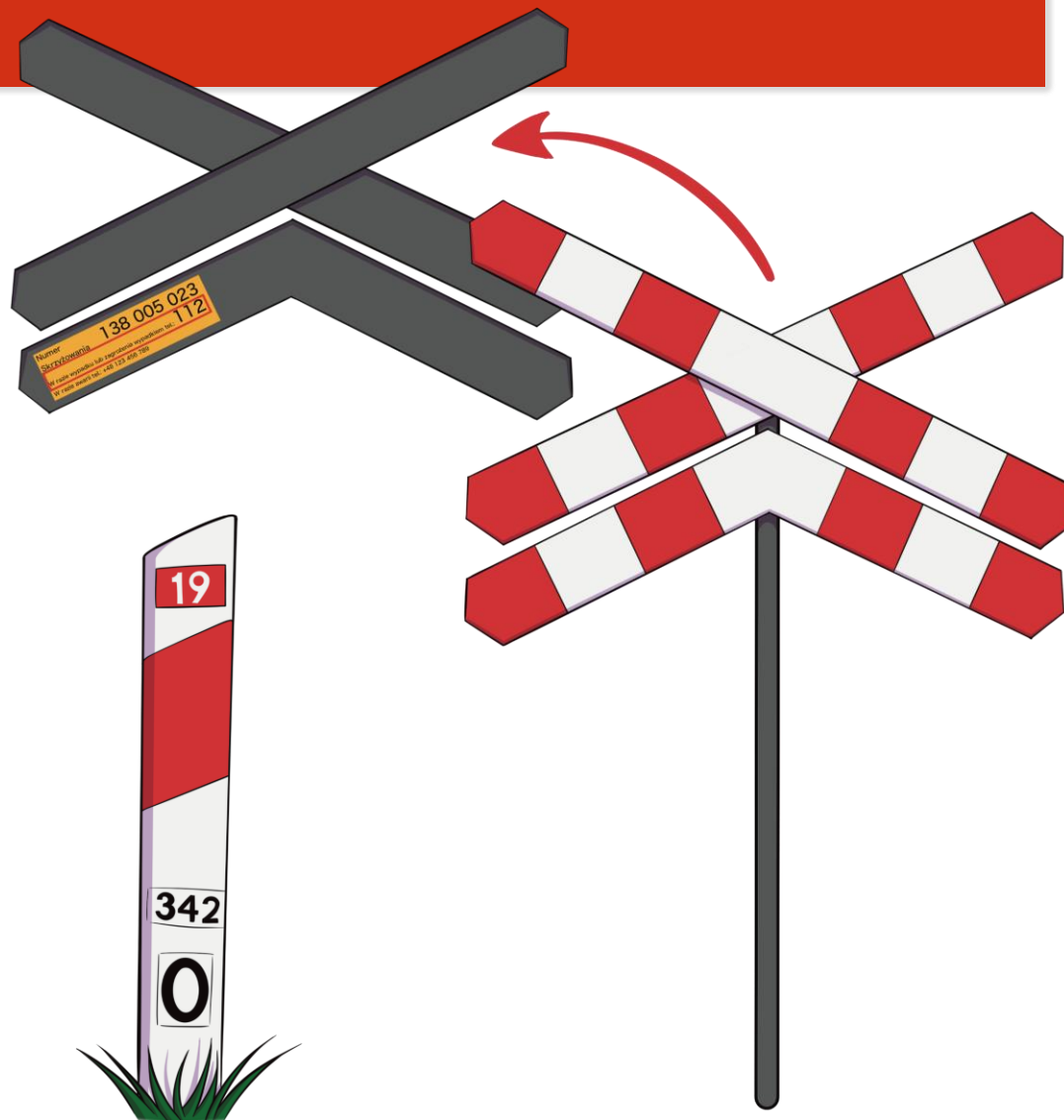
WIEK, PŁEĆ, DANE

5

WYWIAD CHOROBY

6

NUMER ZWROTNY

WEZWANIE POMOCY – SYTUACJE SZCZEGÓLNE

1

MIEJSCE

2

CO SIĘ STAŁO?

3

LICZBA I STAN POSZKODOWANYCH

4

WIEK, PŁEĆ, DANE

5

WYWIAD CHOROBY

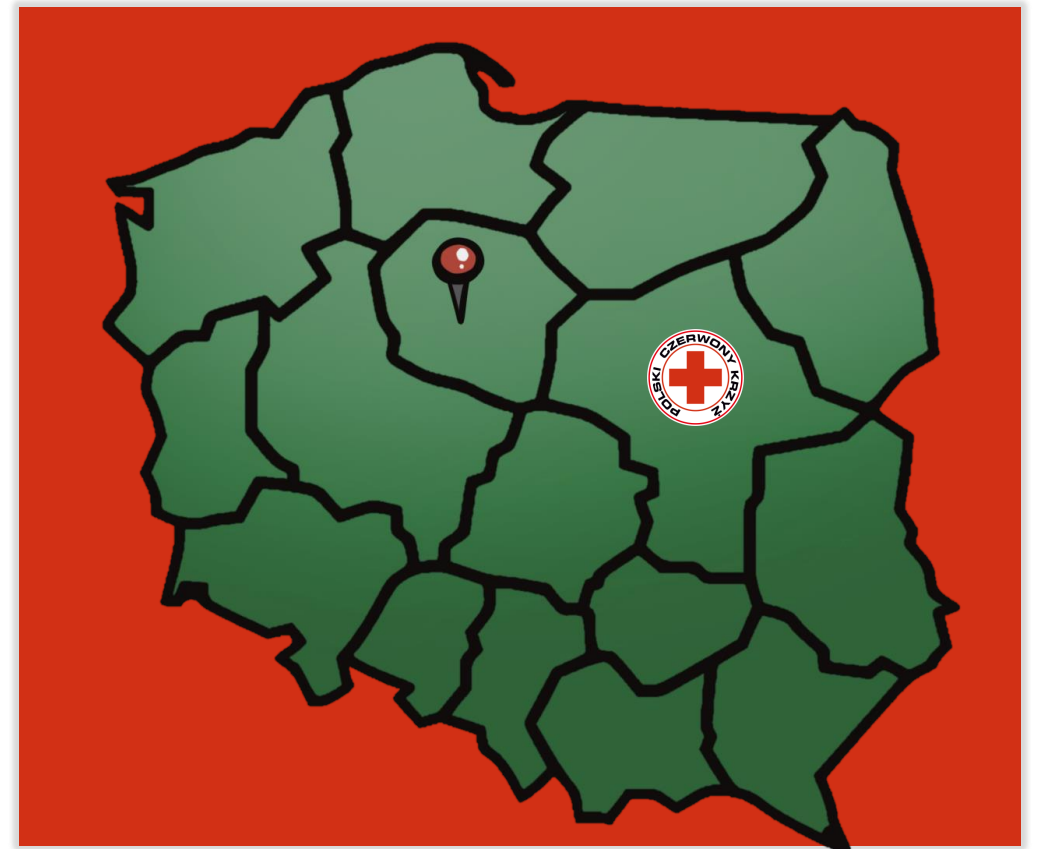
6

NUMER ZWROTNY

WEZWANIE POMOCY – WSPÓŁRZĘDNE

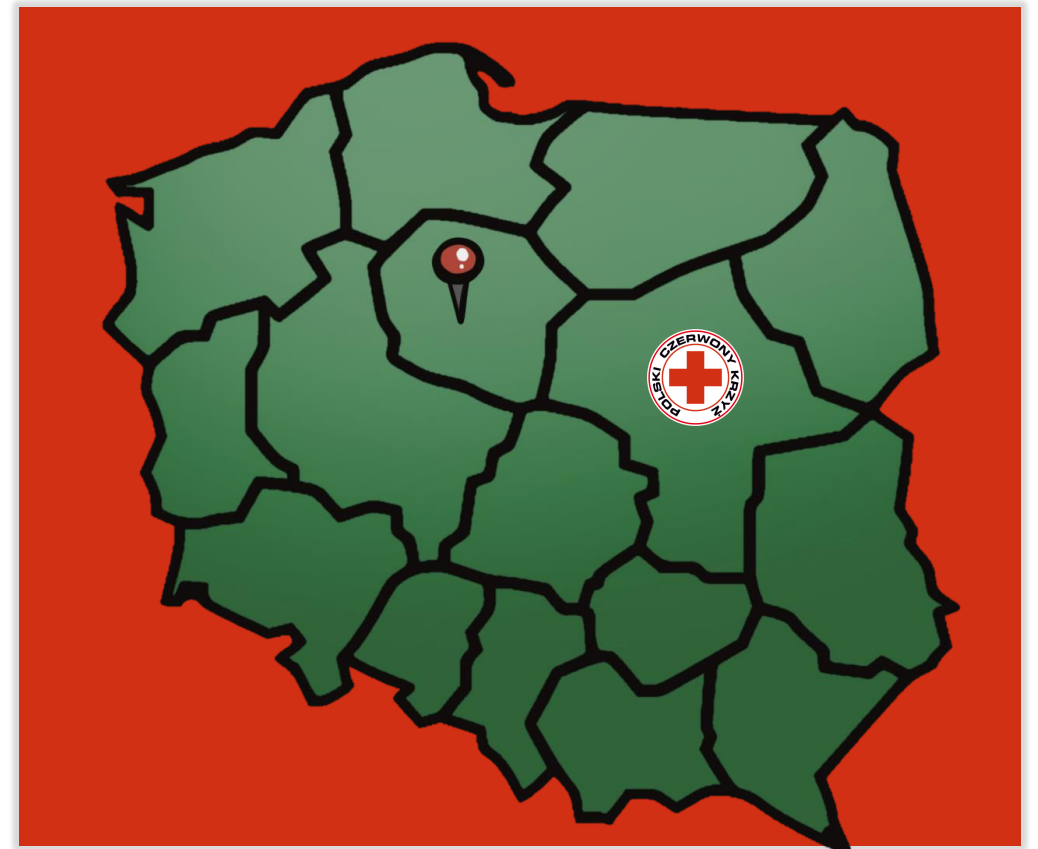

WEZWANIE POMOCY – WSPÓŁRZĘDNE

52.22050, 21.01855

N 52° 13'13.8"

E 21° 01'06.8"

WEZWANIE POMOCY – SYTUACJE SZCZEGÓLNE

1

MIEJSCE

2

CO SIĘ STAŁO?

3

LICZBA I STAN POSZKODOWANYCH

4

WIEK, PŁEĆ, DANE

5

WYWIAD CHOROBY

6

NUMER ZWROTNY

WEZWANIE POMOCY - WYJĄTKI

1

Ocena bezpieczeństwa

2

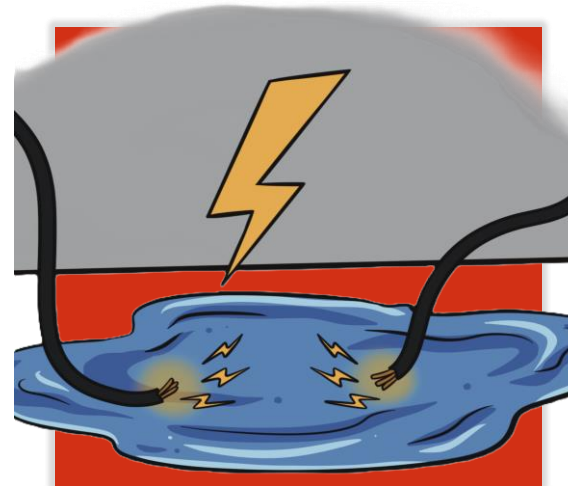
Ocena stanu osoby poszkodowanej

3

Wezwanie pomocy

4

Udzielenie pierwszej pomocy

1

Ocena bezpieczeństwa

2

Ocena stanu osoby poszkodowanej

3

Wezwanie pomocy

4

Udzielenie pierwszej pomocy

PRZERWA ☺

RKO + AED

BEZPIECZEŃSTWO OSOBY UDZIELAJĄCEJ POMOCY

OCENA STANU - POWTÓRKA

1

Ocena bezpieczeństwa

2

Sprawdź przytomność

3

Zawołaj o pomoc

4

Udroźnij drogi oddechowe

5

Skontroluj oddech

6

Wezwij pogotowie

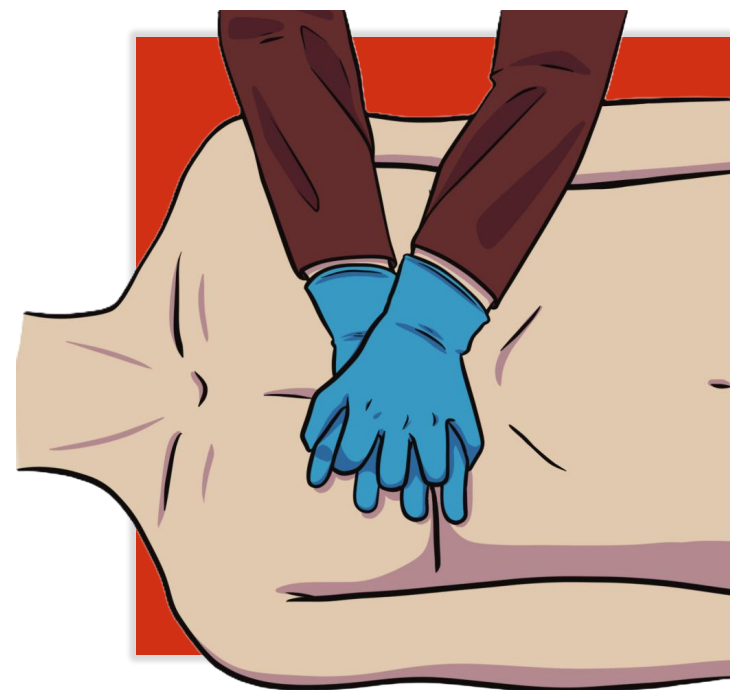

UCIŚNIĘCIA KLATKI PIERSIOWEJ

100-120/min.

5-6 cm

ODDECHY RATOWNICZE

RKO - SCHEMAT

1

Ocena bezpieczeństwa

2

Sprawdź przytomność

3

Zawołaj o pomoc

4

Udrożnij drogi oddechowe

5

Skontroluj oddech

6

Wezwij pogotowie

7

30 uciśnieć

8

2 wdechy

PPŻ PRZERYWAMY GDY:

Powrót czynności życiowych

Zmęczenie ratownika

Przejęcie przez ZRM

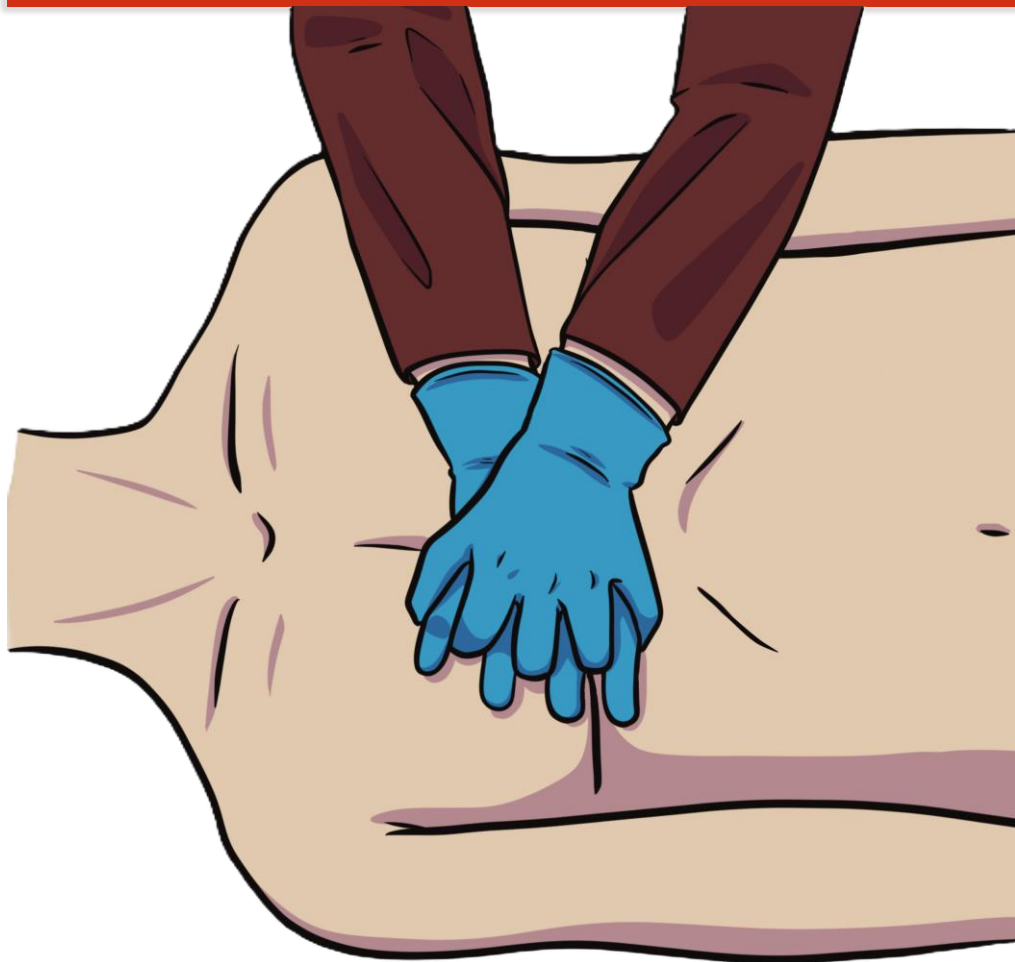

Pojawienie się niebezpieczeństwa

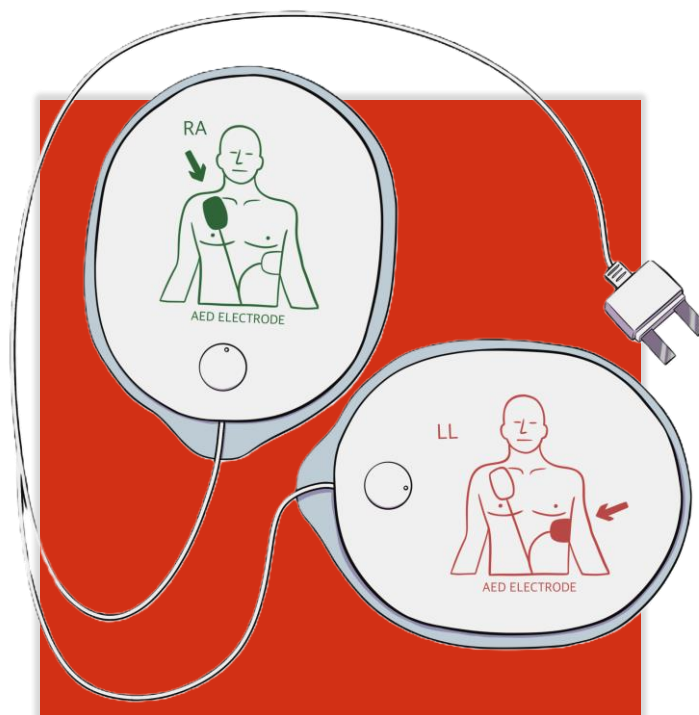

ĆWICZYMY!

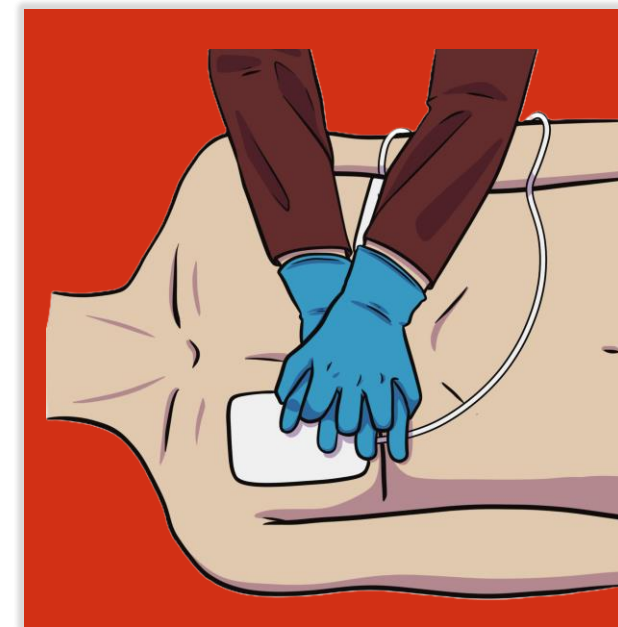
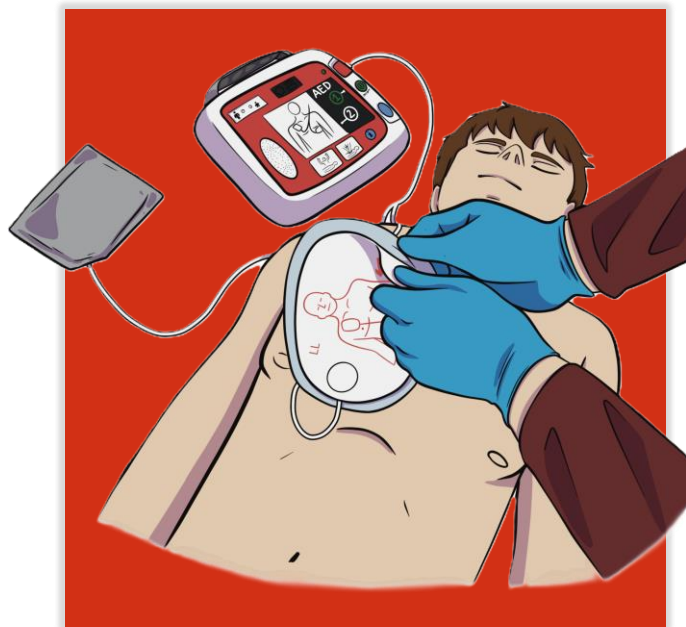

AED

AED

AED - BEZPIECZEŃSTWO

PODŁOŻE: suche, nieprzewodzące

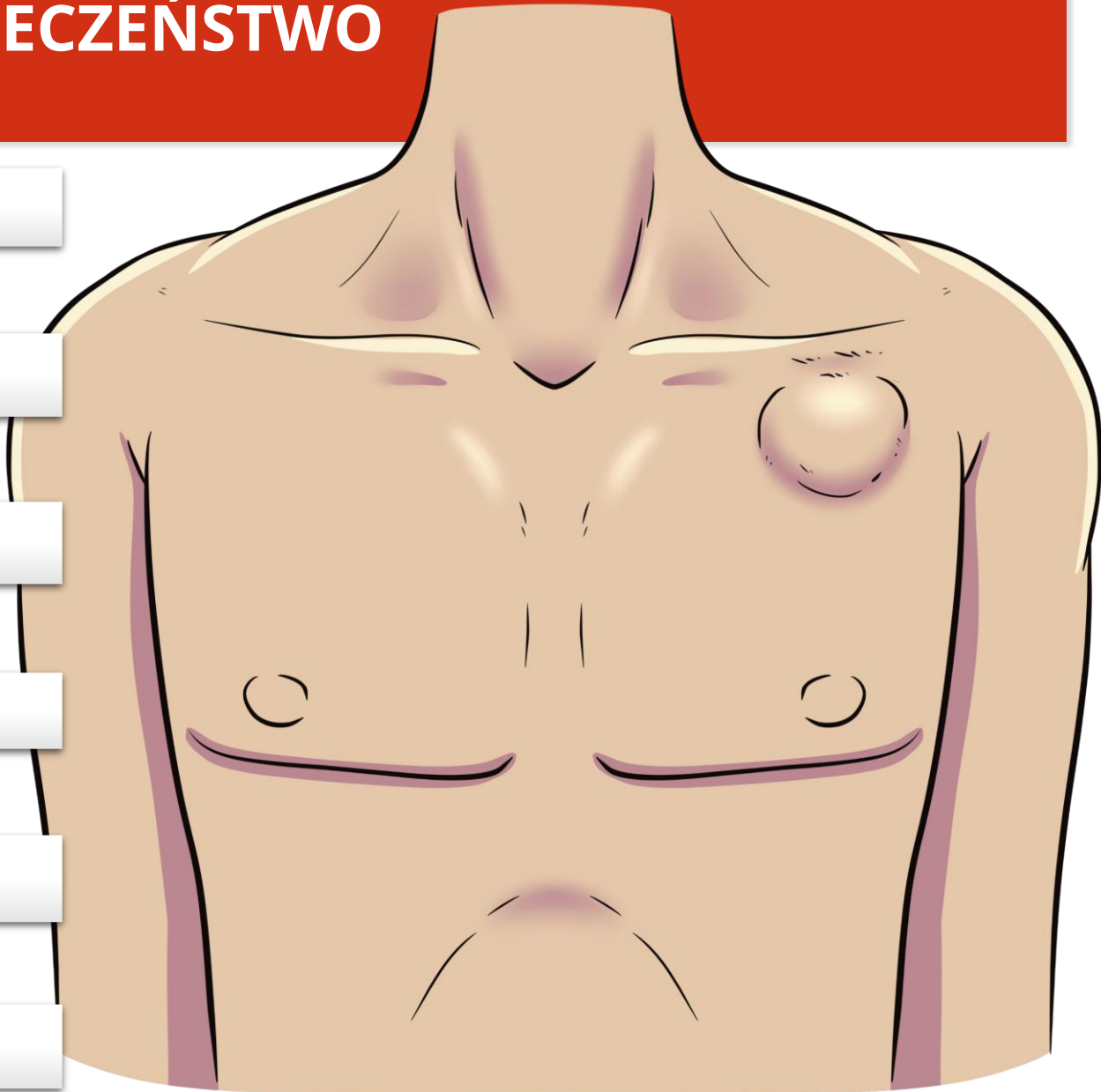
KL. PIERSIOWA: sucha, nieowłosiona

ELEKTRODY: uwaga na wiek!

MIEJSCE: 3 możliwości naklejenia

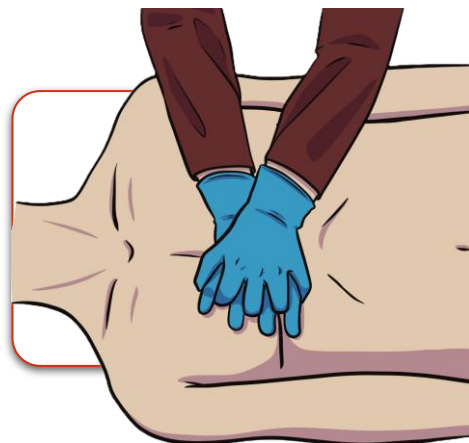
NIE DOTYKAJ: przy wyładowaniu i analizie

KARDIOWERTER > 8 cm

ŁAŃCUCH PRZEŻYCIA*

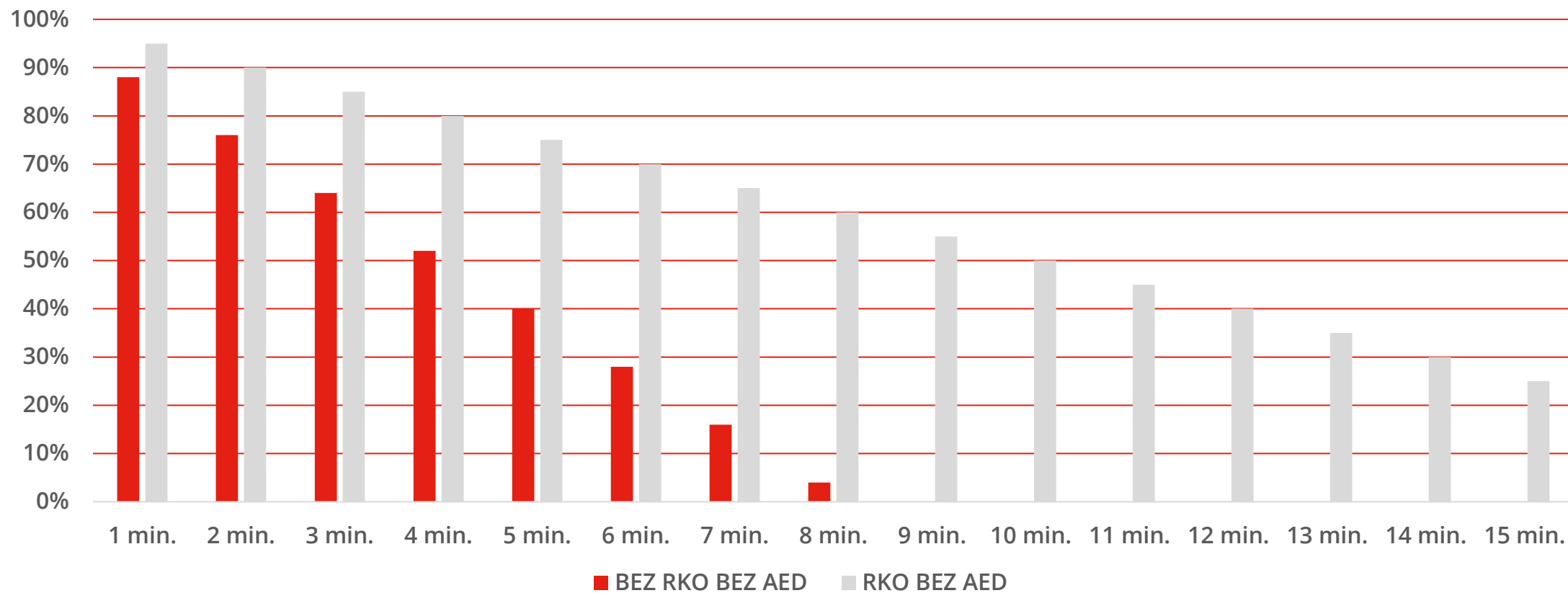

*ERC

SZANSE NA PRZEŻYCIE*

*ERC

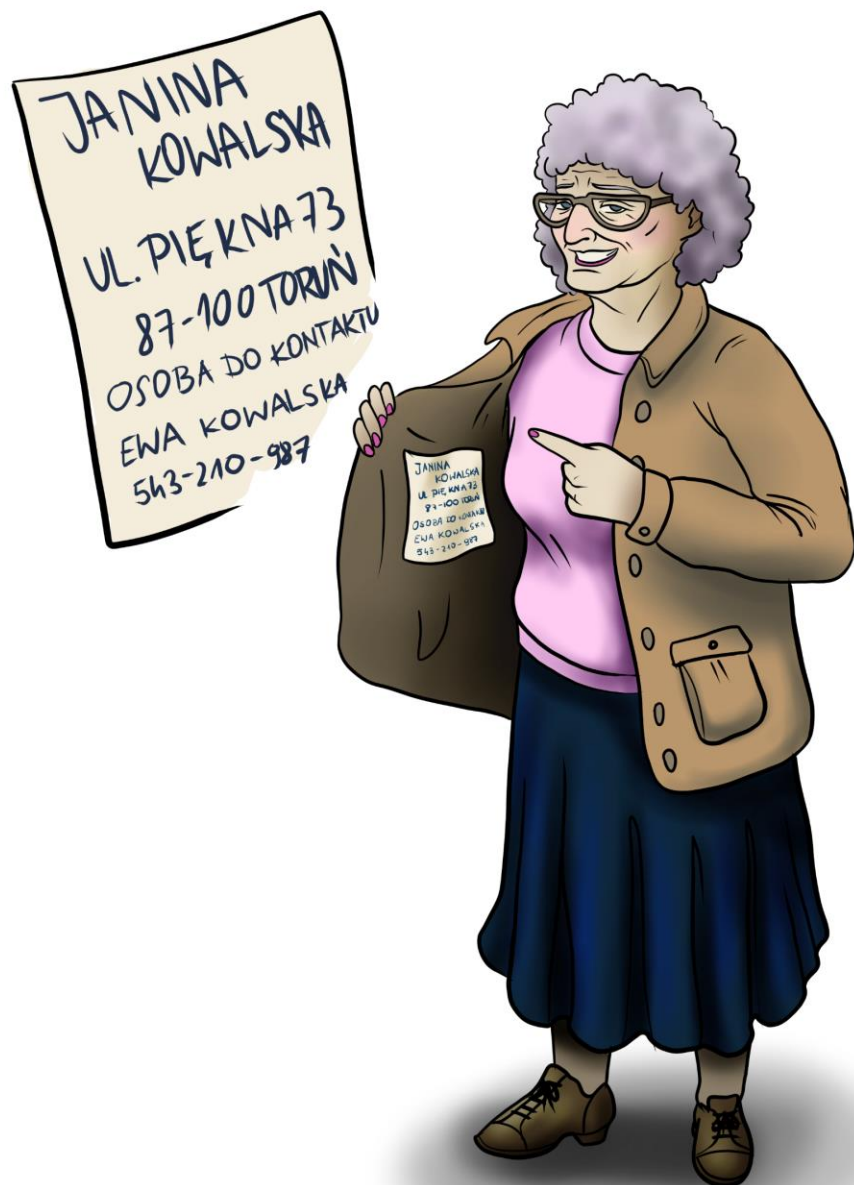

ĆWICZYMY!

PRZERWA ☺

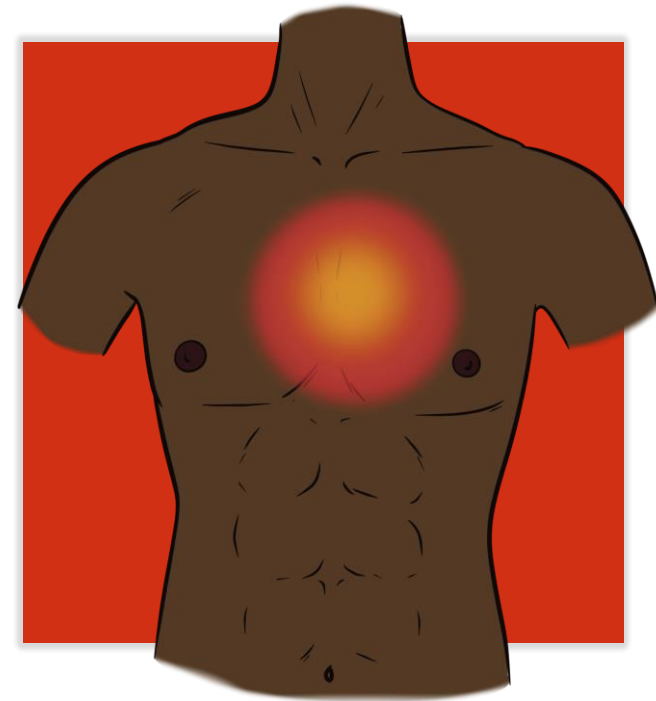

ZACHOROWANIA I STANY NAGŁE

BÓL W KLATCE PIERSIOWEJ - DEFINICJA

Silny, nagły, NIEURAZOWY ból w klatce piersiowej może być objawem zawału serca – konieczne jest szybkie rozpoznanie **stanu zagrożenia życia** i wezwanie pomocy.

BÓL W KLATCE PIERSIOWEJ - POSTĘPOWANIE

UDAR - DEFINICJA

Udar mózgu to stan zagrożenia życia,
spowodowany zamknięciem jednego z naczyń
krwionośnych doprowadzających krew do mózgu
lub jego pęknięciem i wylewem krwi.

W przypadku wystąpienia objawów udaru
najważniejszy jest czas!

UDAR - OBJAWY

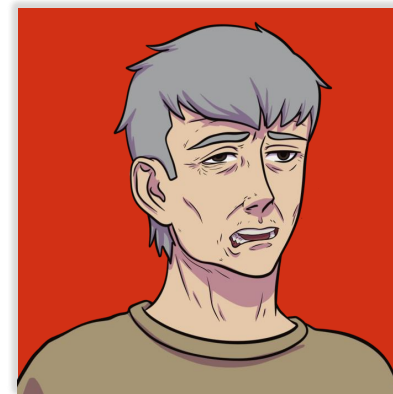
U
D
A
R

USTA

DŁOŃ

ARTYKULACJA

ROZMAZANE WIDZENIE

UDAR - POSTĘPOWANIE

ZASŁABNIĘCIE / OMDLENIE - DEFINICJA

Zasłabnięcie to chwilowe zaburzenia świadomości **bez utraty przytomności**, najczęściej w wyniku niedotlenienia mózgu.

Omdlenie to **chwilowa utrata przytomności** spowodowana niedotlenieniem mózgu.

Przyczyną może być stres, wysiłek fizyczny, głód, ból, gorączka, długotrwałe przebywanie w gorącym pomieszczeniu lub choroby.

ZASŁABNIĘCIE / OMDLENIE - POSTĘPOWANIE

ZAKRZTUSZENIE / ZADŁAWIENIE - DEFINICJA

Niedrożność dróg oddechowych, częściowa lub całkowita, spowodowana ciałem obcym.

Przyczyną może być szybkie, łapczywe spożywanie pokarmów, mówienie w trakcie jedzenia, połknięcie małego przedmiotu przez dziecko.

Jest to stan bezpośredniego zagrożenia życia!

ZAKRZTUSZENIE / ZADŁAWIENIE - POSTĘPOWANIE

ĆWICZYMY!

DRGAWKI - DEFINICJA

Drgawki to efekt przejściowych zaburzeń funkcjonowania mózgu, w wyniku którego nadmierne pobudzenie komórek nerwowych powoduje bezwładne ruchy kończyn i głowy, oraz napięcie mięśni całego ciała.

Przyczyną może być np. padaczka, gorączka, zaburzenia metaboliczne, zatrucie, uraz głowy.

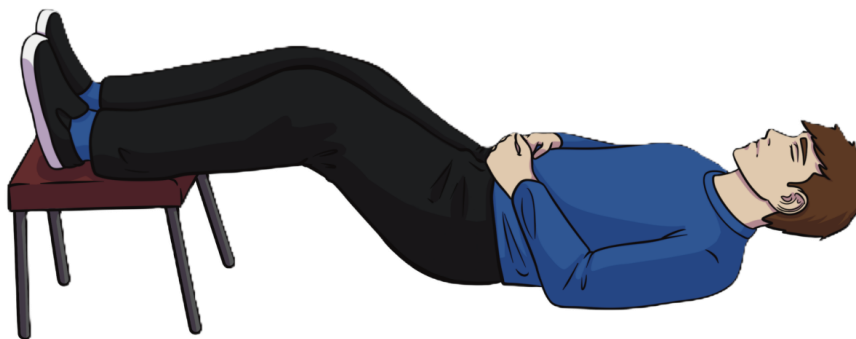
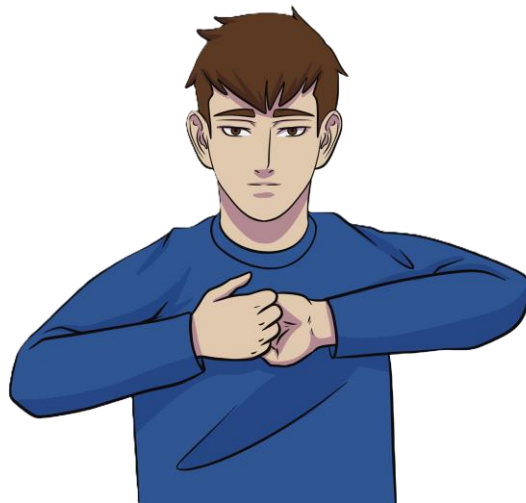

DRGAWKI - POSTĘPOWANIE

ĆWICZYMY!

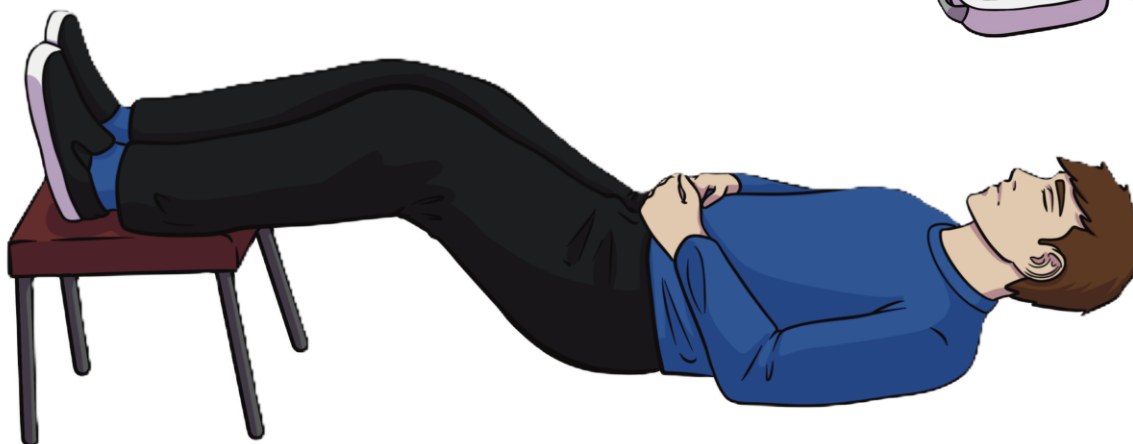

PRZERWA 😊

ĆWICZYMY!

DZIĘKUJEMY!

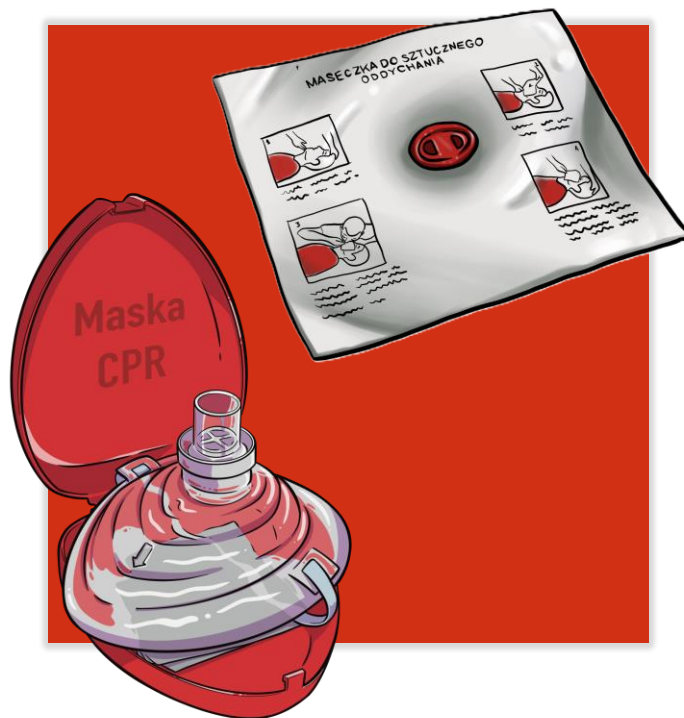
**PYTANIA?
WĄTPLIWOŚCI?**

APTECZKA

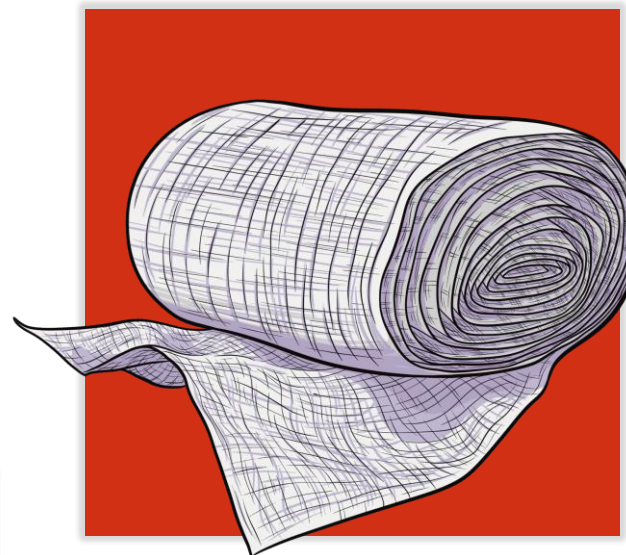
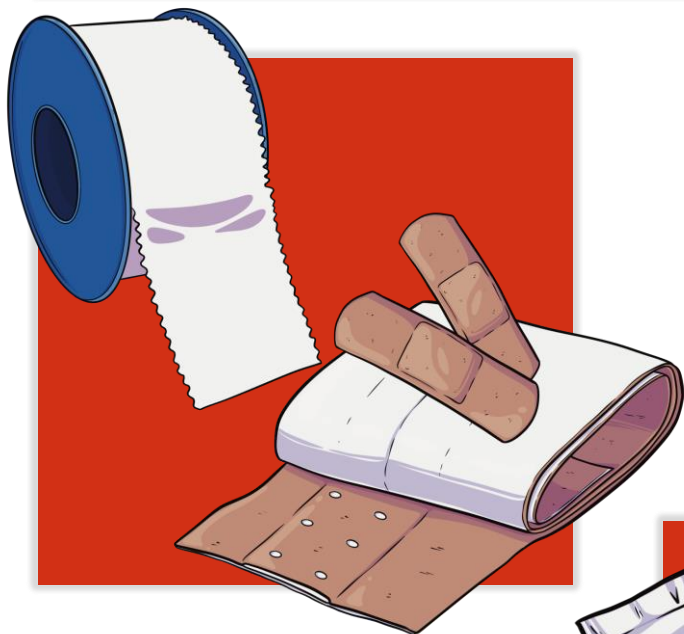

WYPOSAŻENIE – ZABEZPIECZENIE RATOWNIKA

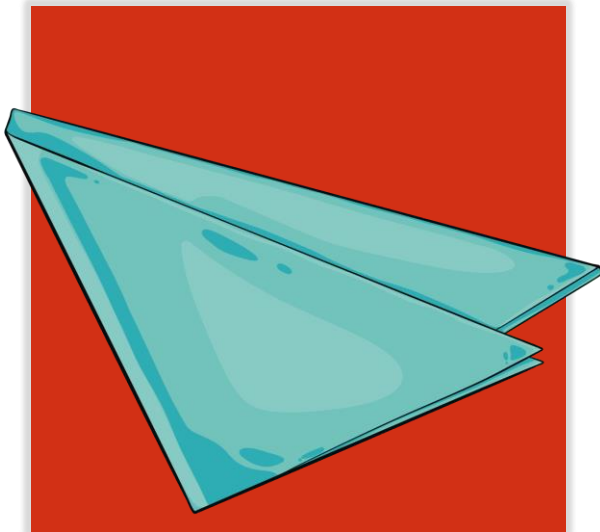

WYPOSAŻENIE – ZABEPIECZENIE RAN

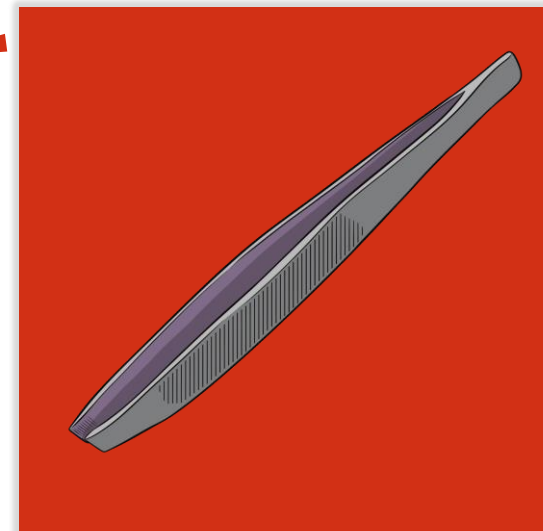
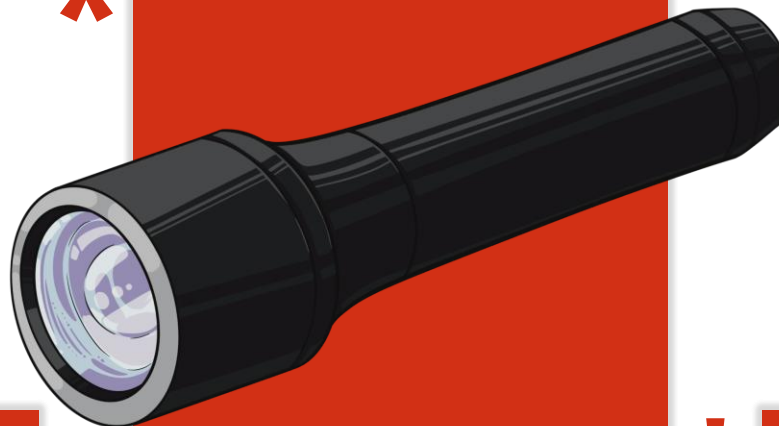

WYPOSAŻENIE – ZABEPIECZENIE URAZÓW

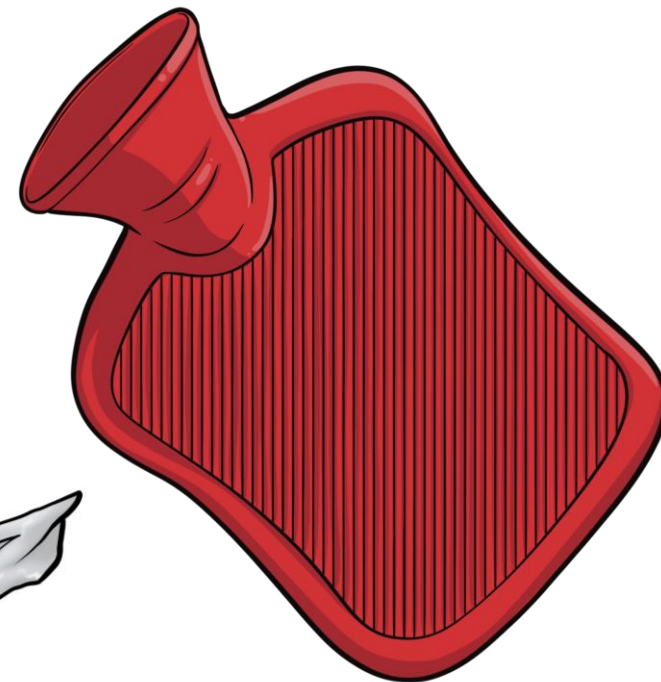
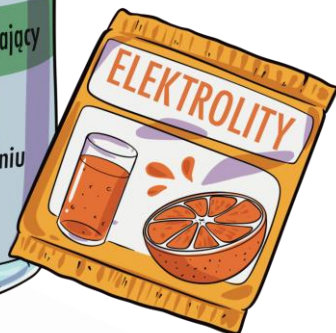
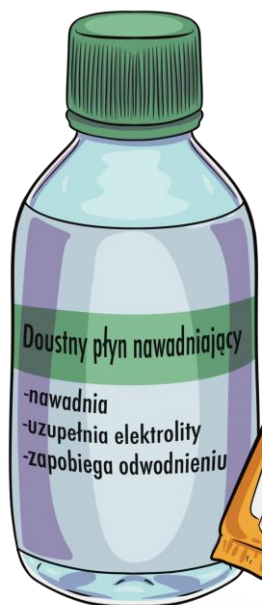

WYPOSAŻENIE – DODATKOWE

WYPOSAŻENIE - DODATKOWE

ZASADY UDZIELANIA PIERWSZEJ POMOCY

**Nie przenoś
poszkodowanego*.**

***nie poruszaj nim
bez potrzeby**

**Pozostań
przy
poszkodowanym**

**Nie podawaj
jedzenia i picia***

**Nie podawaj
leków***

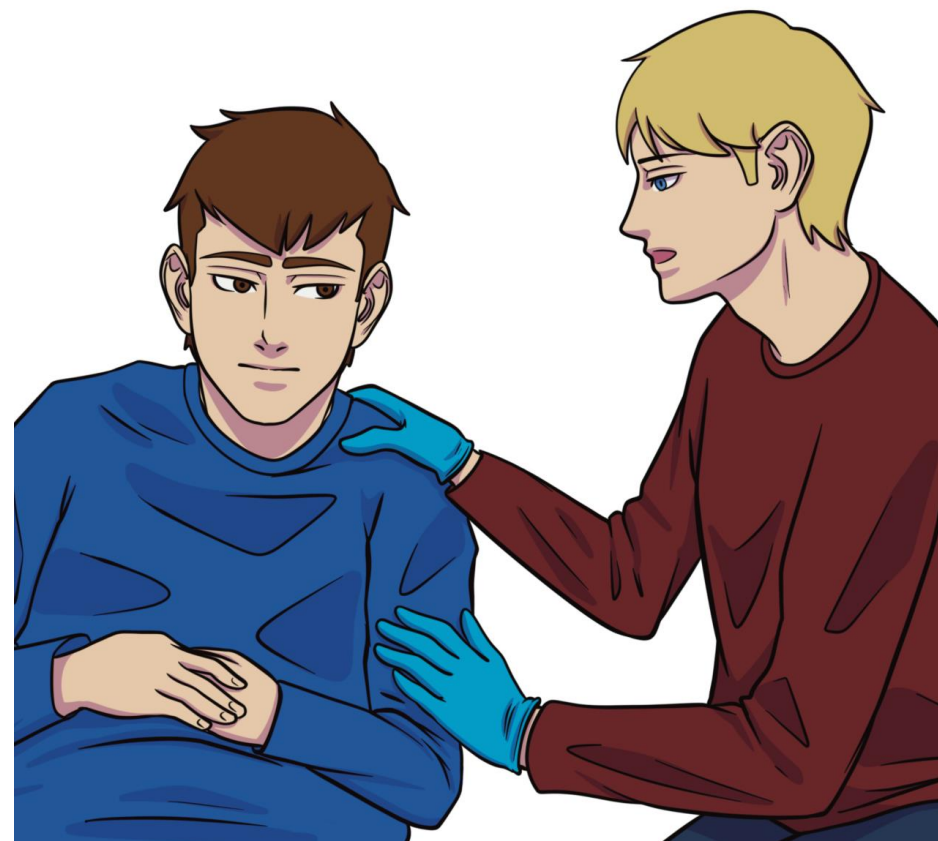

**Zadbaj o komfort
termiczny**

**Zadbaj o komfort
psychiczny**

OCENA STANU POSZKODOWANEGO - PRZYTOMNY

OCENA STANU POSZKODOWANEGO - PRZYTOMNY

S
A
M
P
L
E

SYMPTOMY

ALERGIE

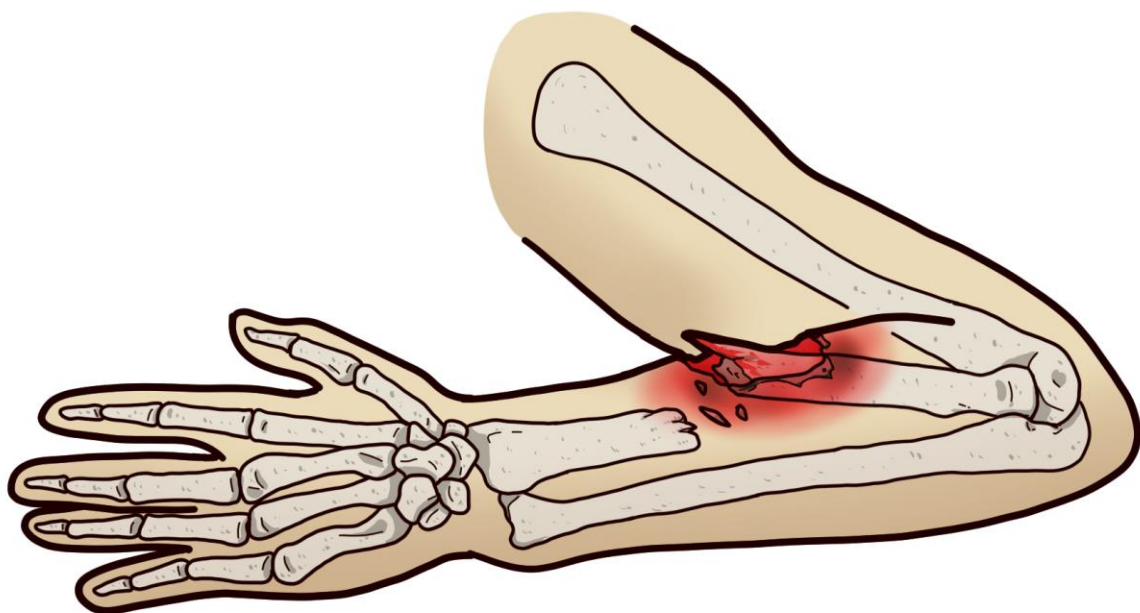
MEDYKAMENTY

PRZESZŁOŚĆ CHOROBY

LUNCH

EWENTUALNE OKOLICZNOŚCI

**RANY
I URAZY**

RANA - DEFINICJA

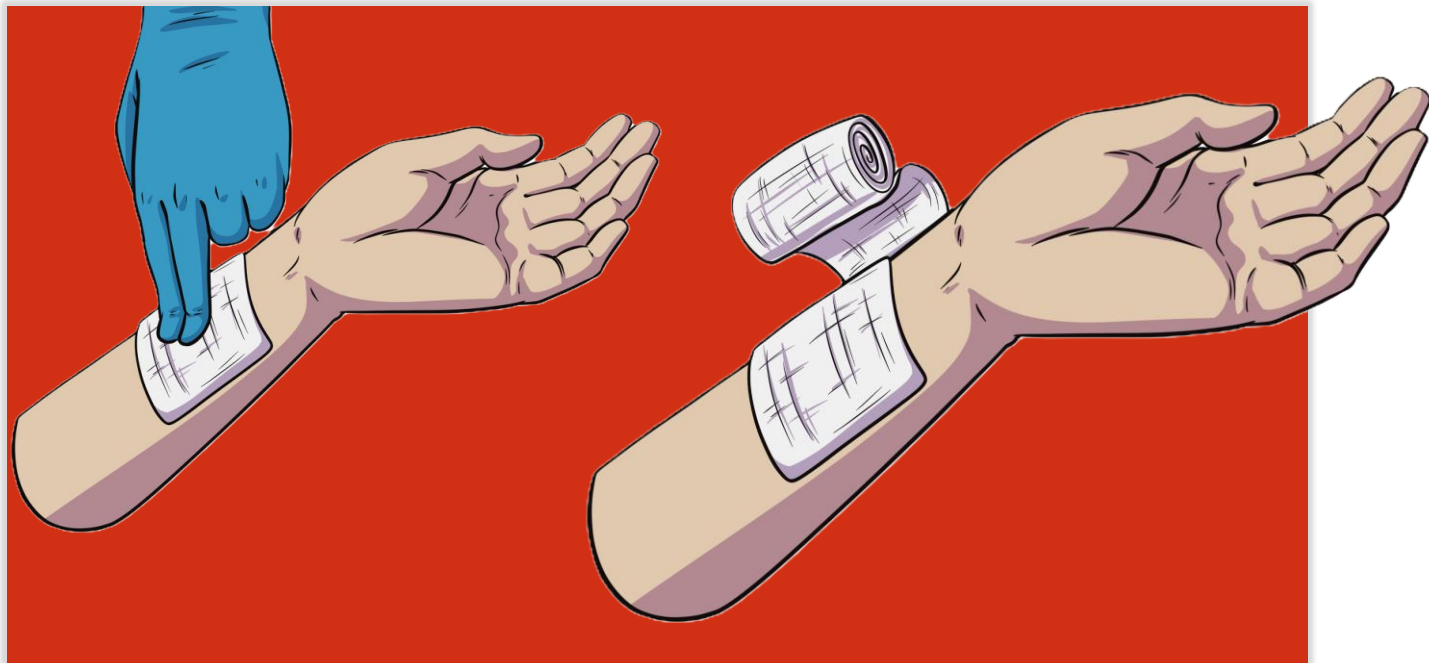
Rana to przerwanie ciągłości skóry, lub skóry i tkanek położonych pod nią. Zazwyczaj powstaje na skutek urazu mechanicznego, ale może też powstać pod wpływem działania wysokiej temperatury (oparzenie) lub środka chemicznego.

W zależności od mechanizmu powstania wyróżniamy rany: kłusane, szarpane, tłuczone, cięte, oparzenia itd.

RANA - POSTĘPOWANIE

RANY WYMAGAJĄCE KONSULTACJI LEKARSKIEJ

„BRUDNA RANA” - TĘŻEC

BRAK MOŻLIWOŚCI OCZYSZCZENIA RANY

DUŻA POWIERZCHNIA, GŁĘBOKOŚĆ

SZCZEGÓLNE MIEJSCE ZRANIENIA

UGRYZIENIE PRZEZ ZWIERZĘ

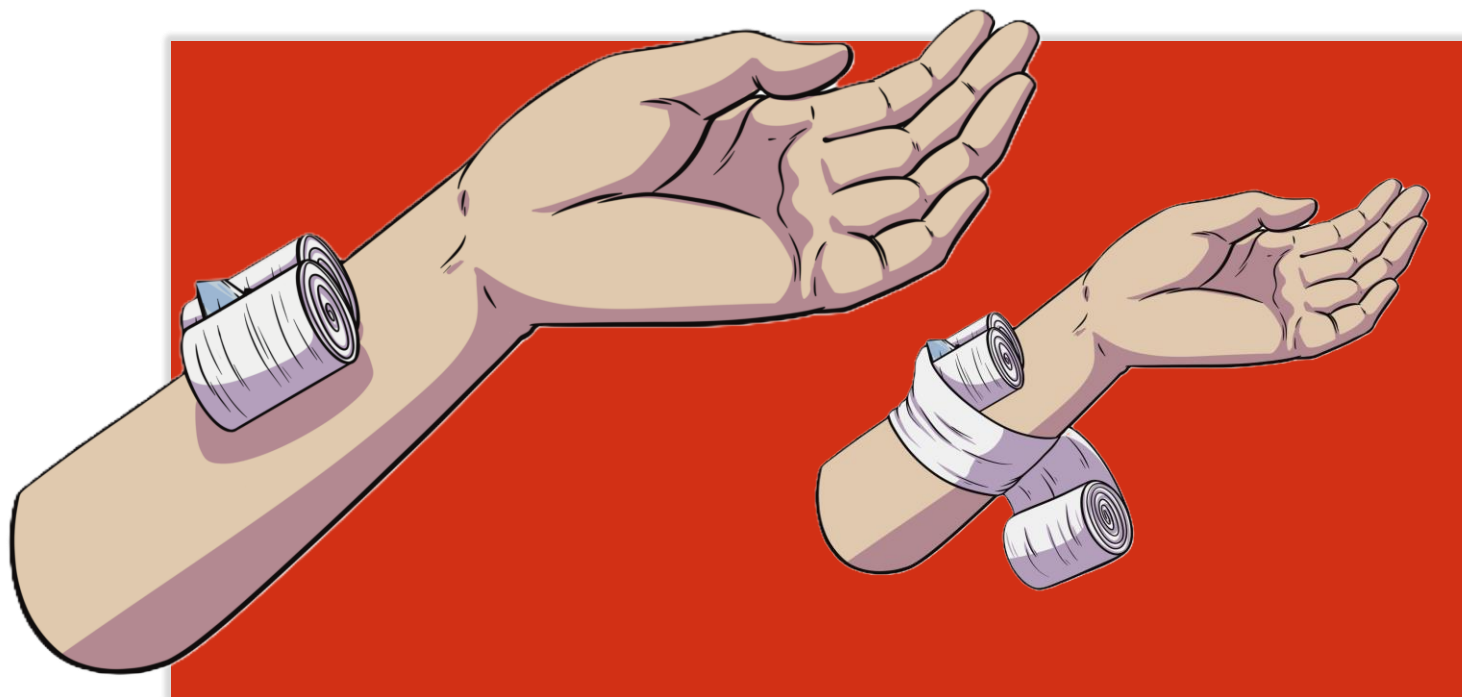
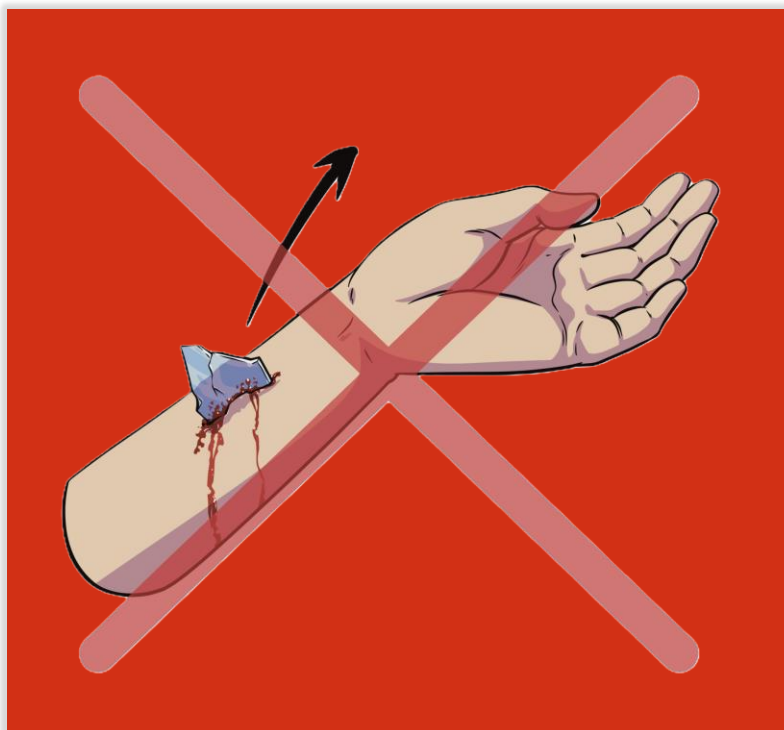

CIAŁO OBCE

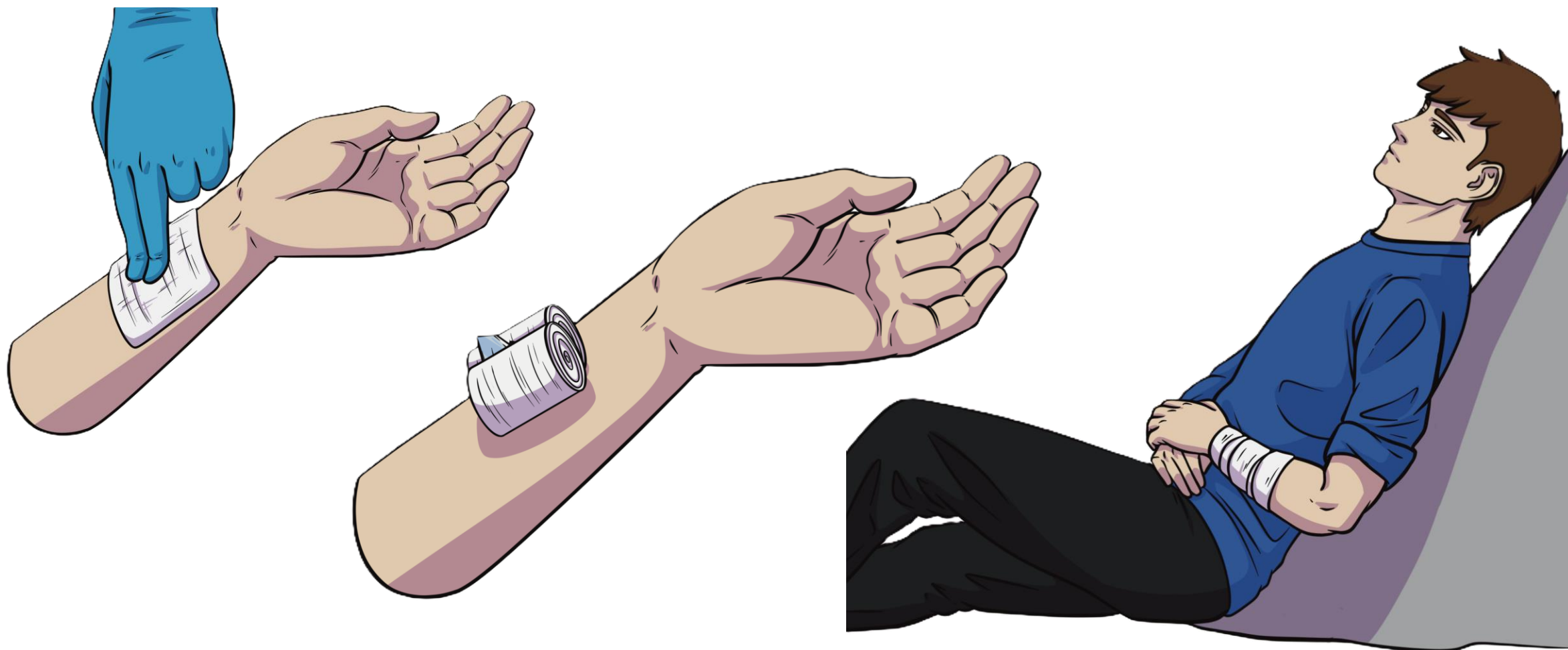

CIAŁO OBCE W RANIE - POSTĘPOWANIE

ĆWICZYMY!

PRZERWA ☺

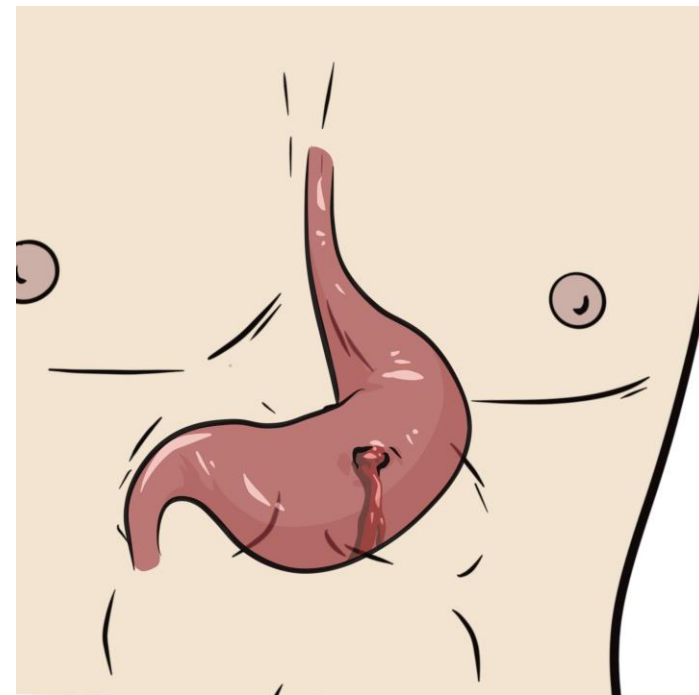
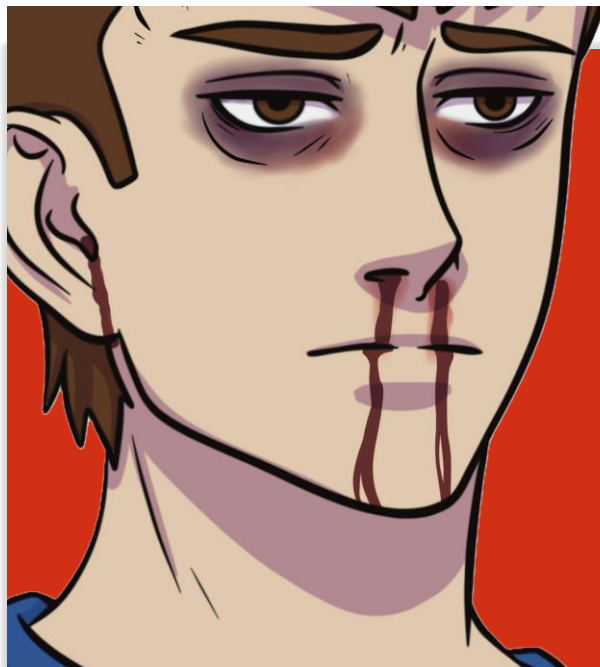
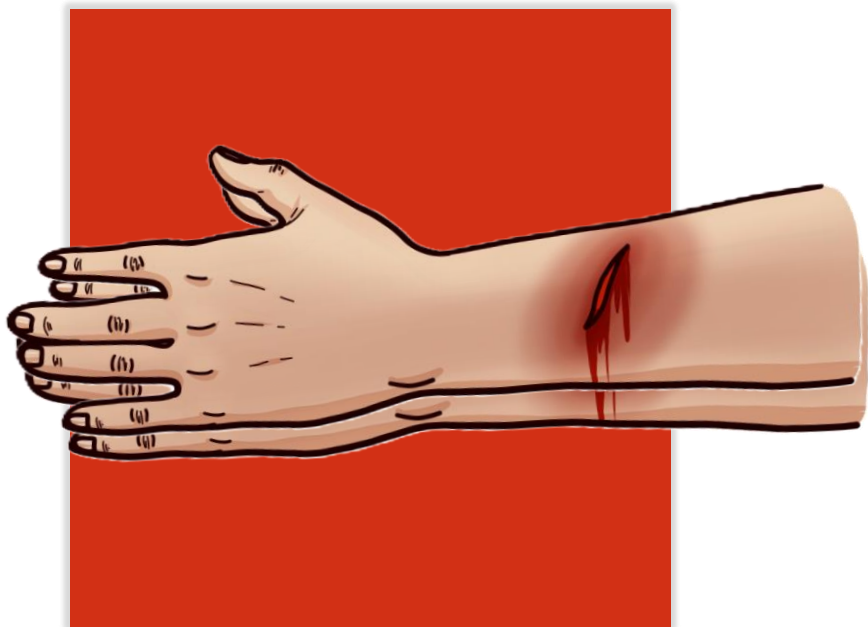
KRWOTOK - DEFINICJA

Krwotok to znaczny, **niekontrolowany** wypływ krwi z rany, wymaga natychmiastowego udzielenia pierwszej pomocy, aby zapobiec nadmiernej utracie krwi.

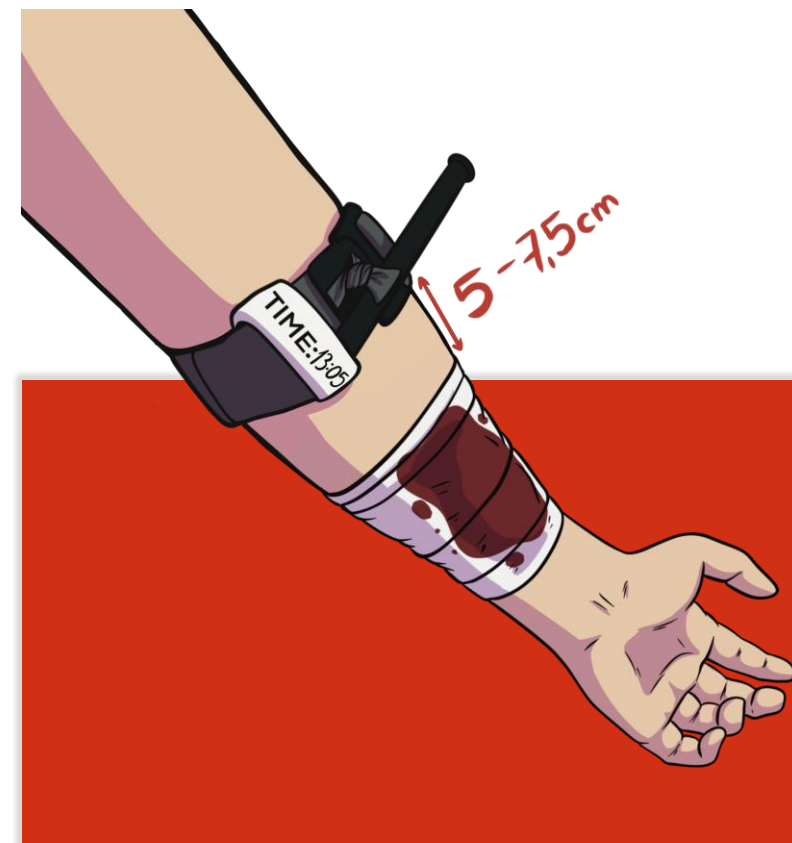
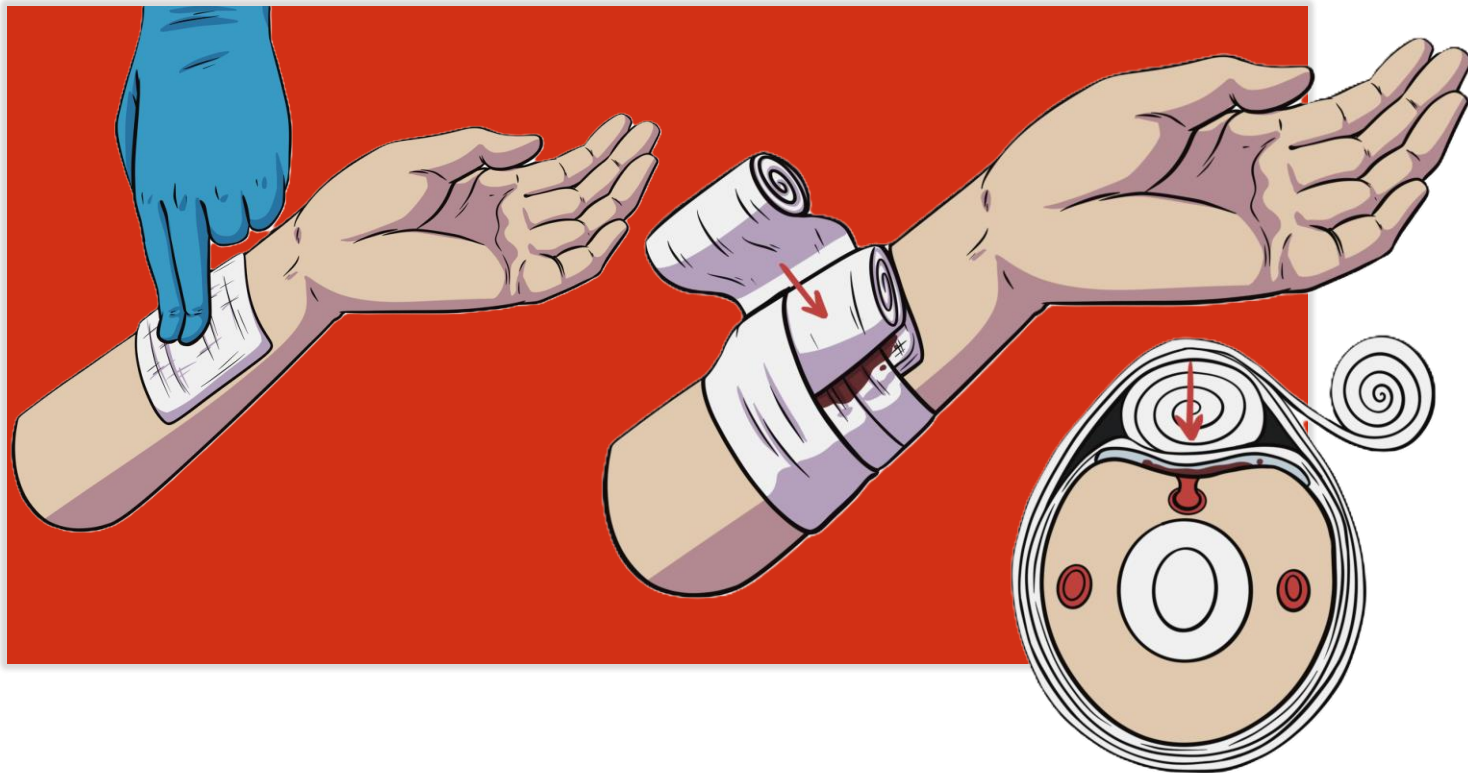

KRWOTOK - PODZIAŁ

KRWOTOK - POSTĘPOWANIE

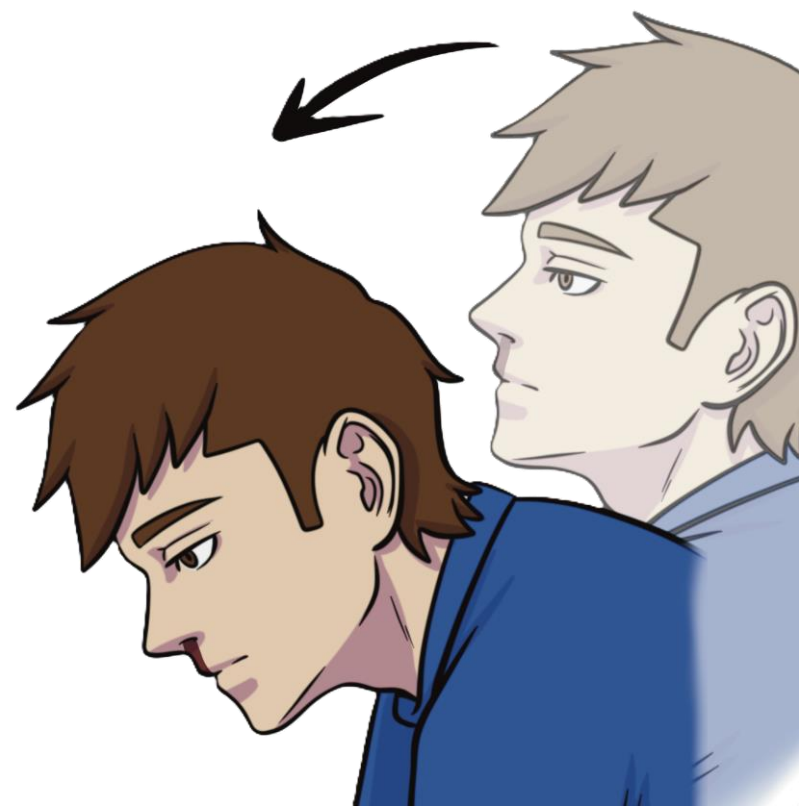

KRWOTOK Z NOSA - POSTĘPOWANIE

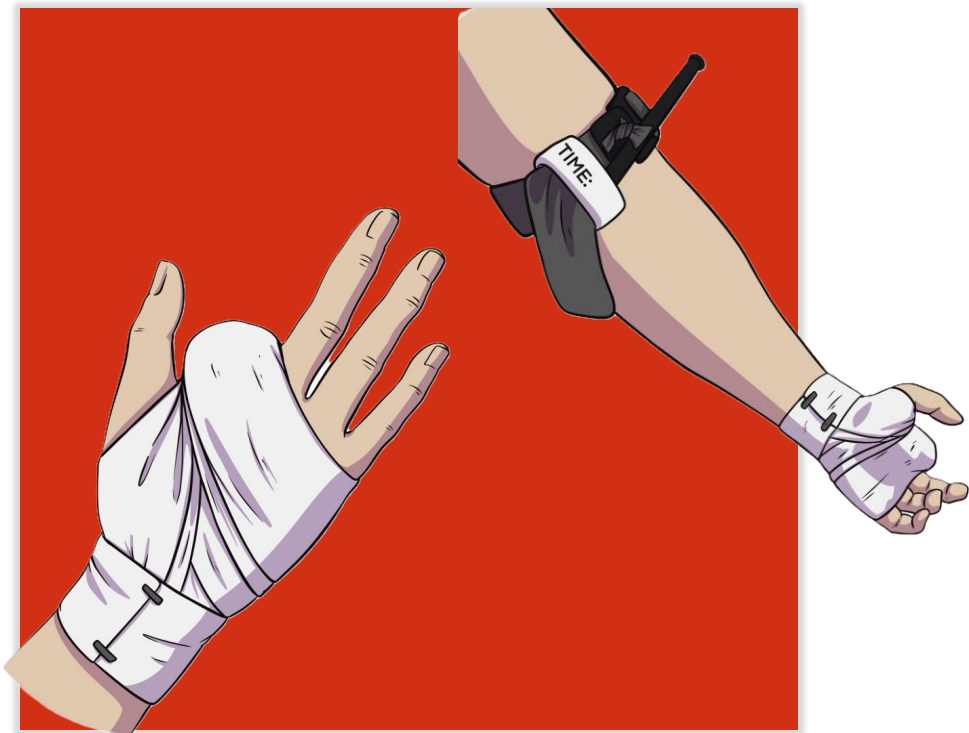

ĆWICZYMY!

AMPUTACJA - POSTĘPOWANIE

ĆWICZYMY!

ZMIAŻDŻENIE - POSTĘPOWANIE

PRZERWA 😊

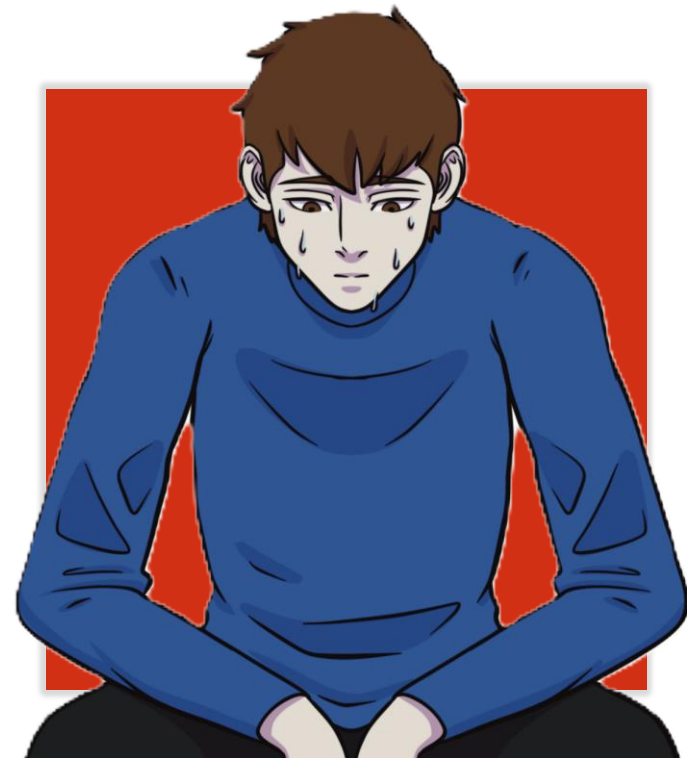

WSTRZĄS - DEFINICJA

Wstrząs to zespół objawów spowodowanych niedotlenieniem narządów i tkanek.

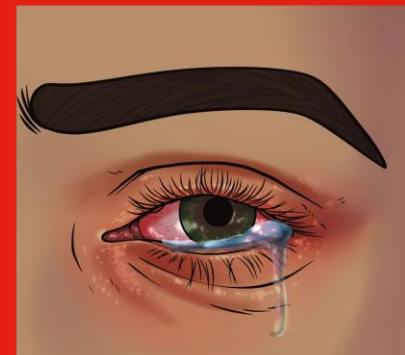
Przyczyną najczęściej jest utrata dużej ilości płynów ustrojowych (np. krwotok, oparzenie), ale także może występować przy ataku serca, reakcji uczuleniowej, innych urazach.

Jest to stan bezpośredniego zagrożenia życia!

WSTRZAŚ – OBJAWY

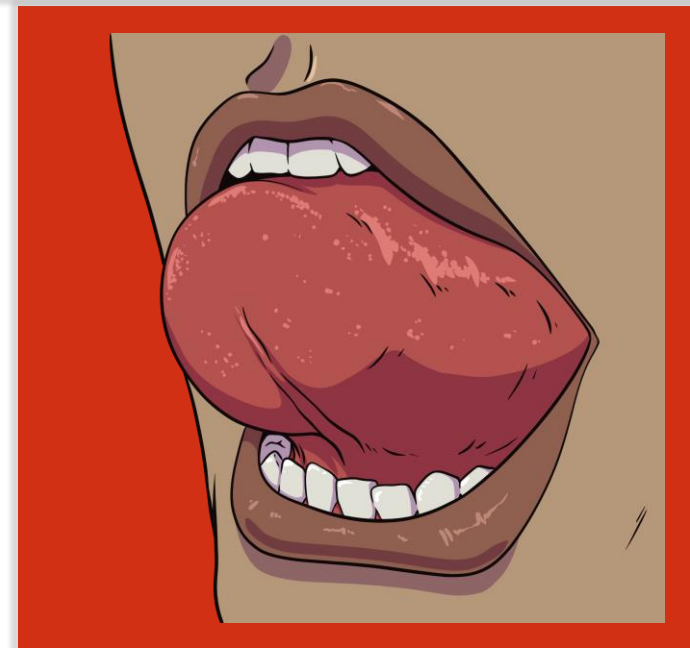
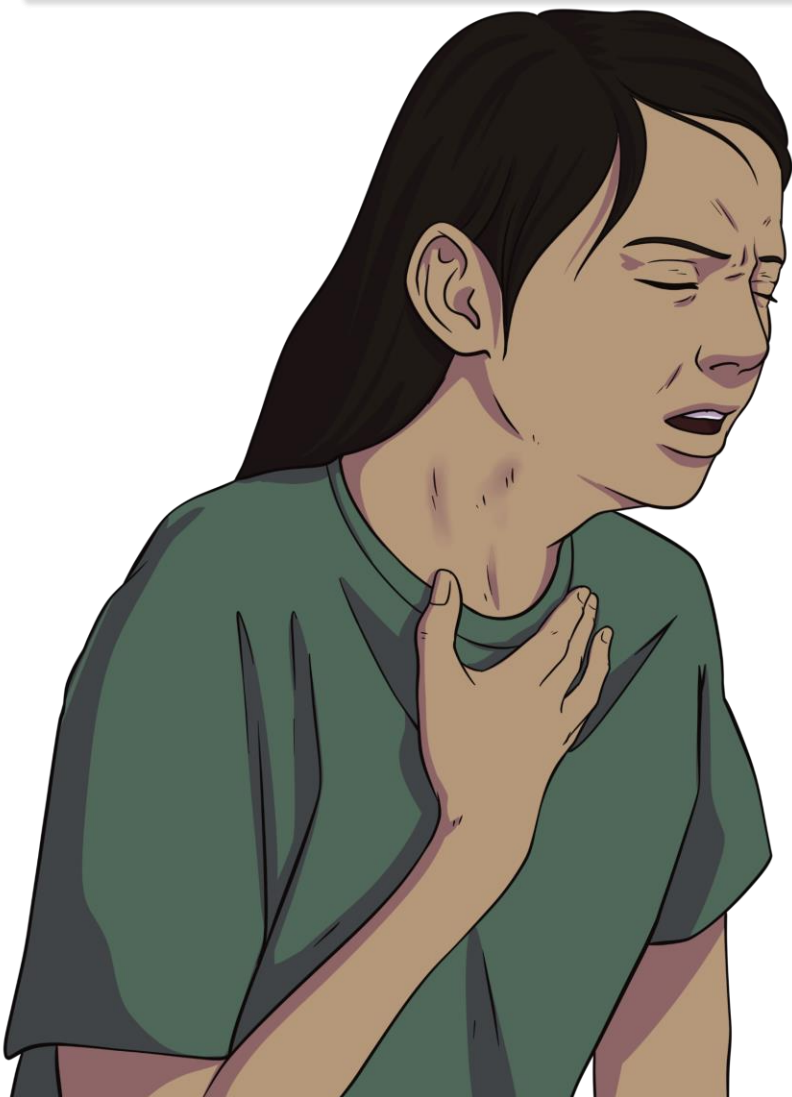

WSTRZAŚ – OBJAWY

WSTRZAŚ – OBJAWY

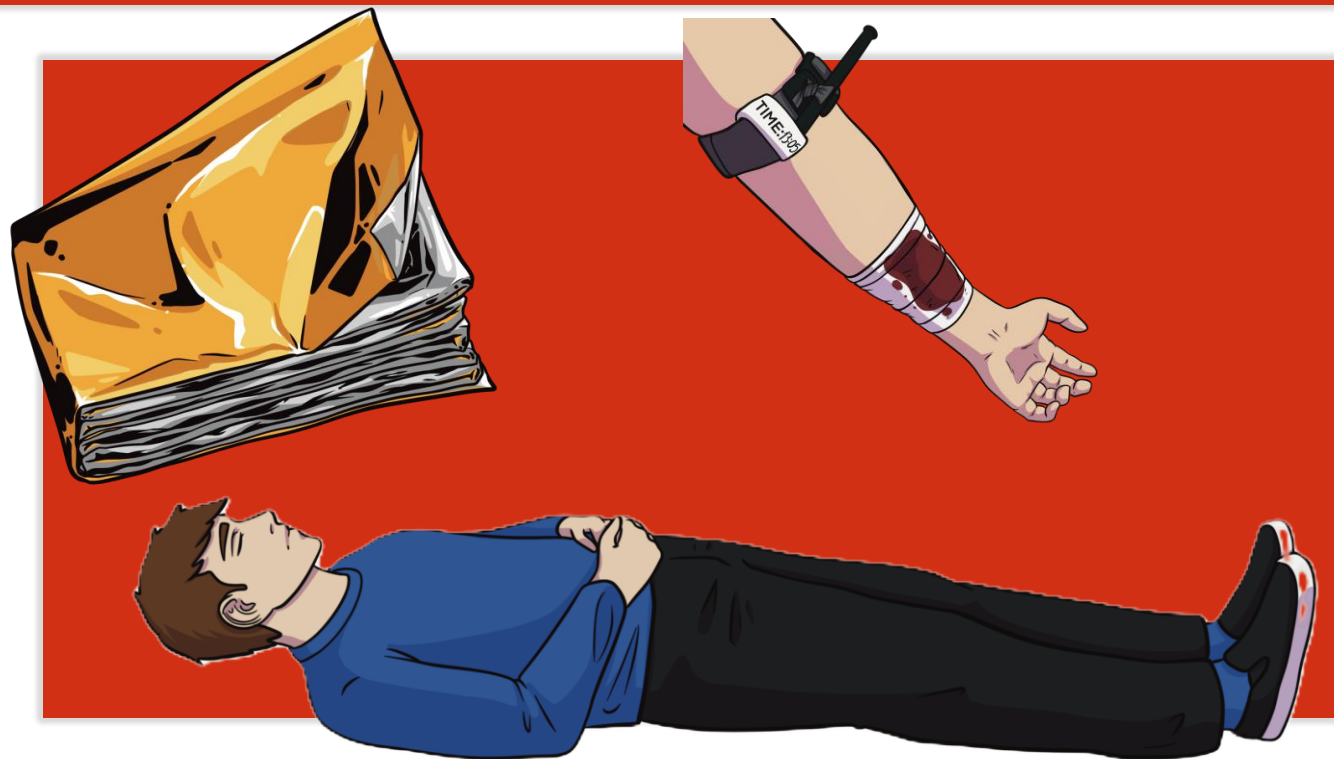

WSTRZAŚ – OBJAWY

WSTRZAŚ - POSTĘPOWANIE

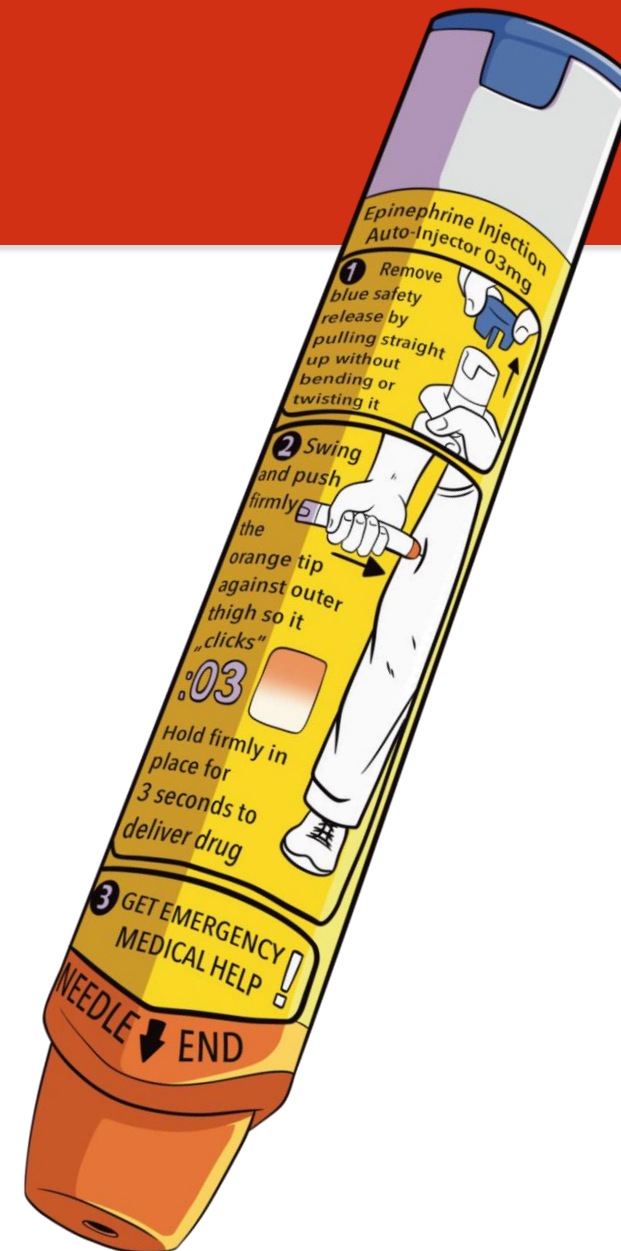

WSTRZAŚ - POSTĘPOWANIE

ĆWICZYMY!

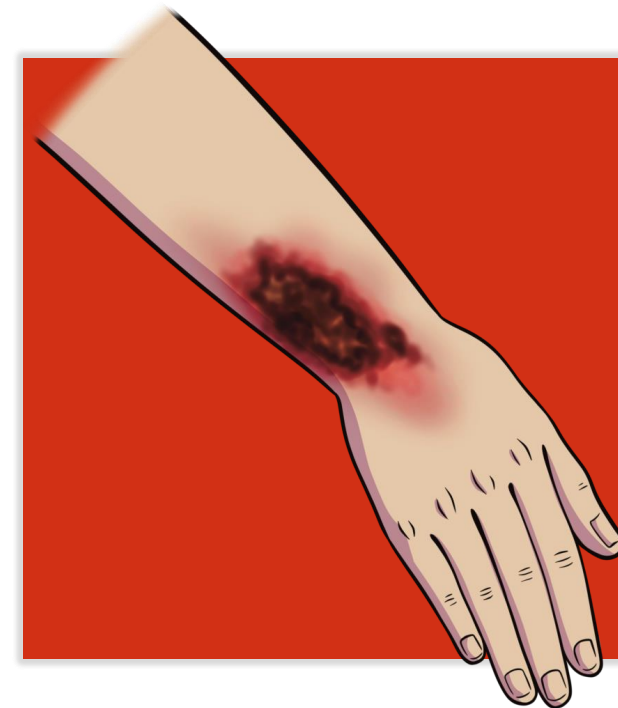

OPARZENIE - DEFINICJA

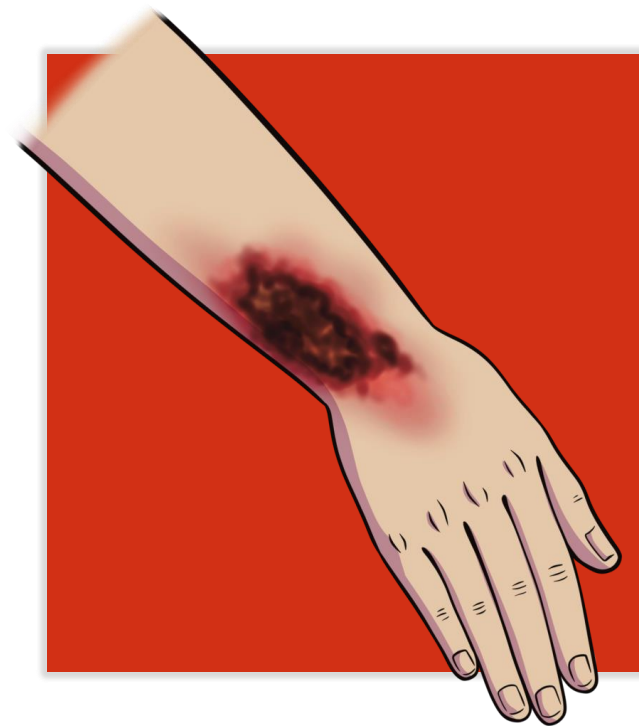
Oparzenie to uszkodzenie tkanek wywołane przez działanie wysokiej temperatury, promieniowania, tarcia, środków chemicznych lub porażenia prądem.

Priorytetem jest chłodzenie miejsca oparzonego.

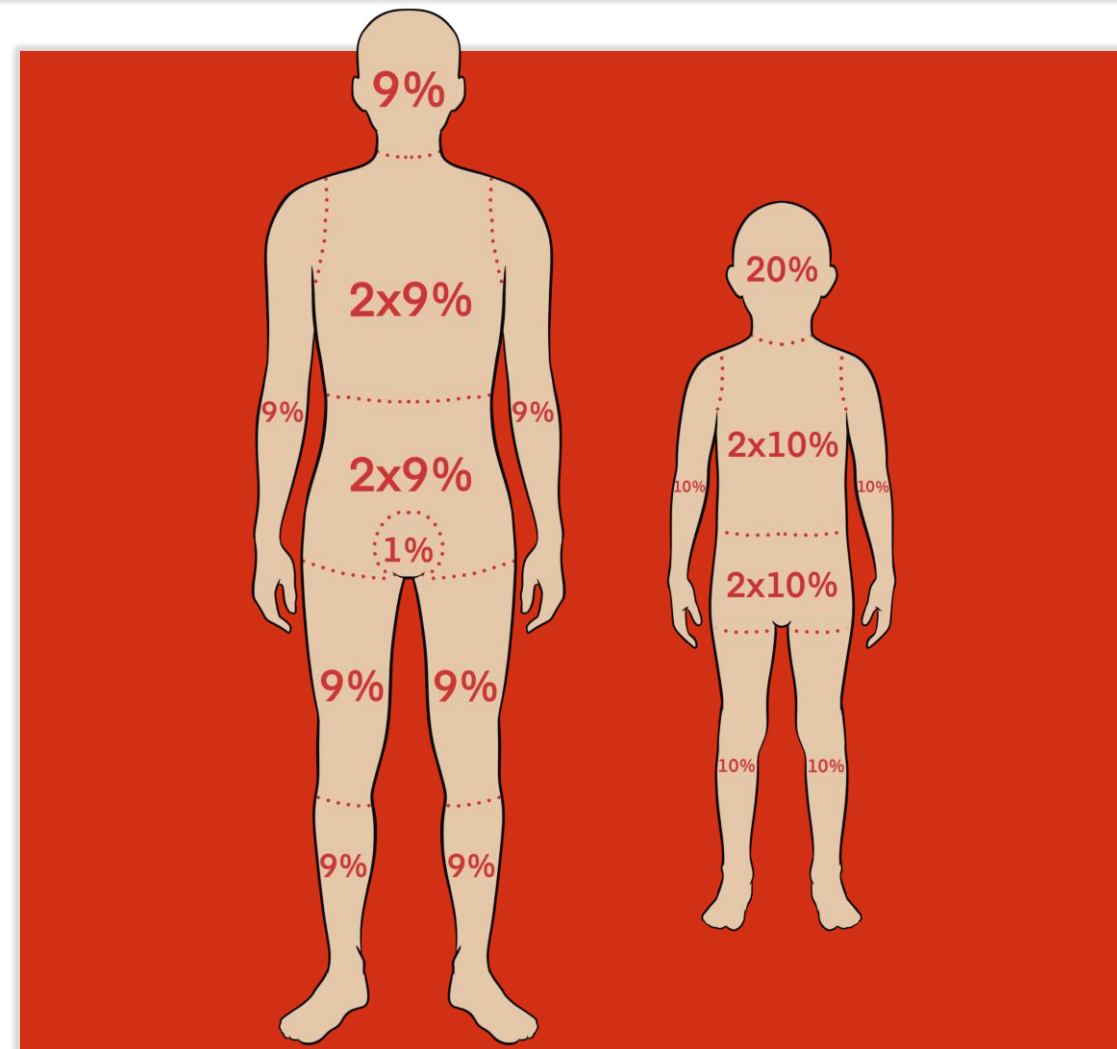

OPARZENIA - PODZIAŁ

OPARZENIA - POWIERZCHNIA

OPARZENIA NIEBEZPIECZNE

OPARZENIA CHEMICZNE

DUŻA POWIERZCHNIA

OPARZENIA „OPASAJĄCE”

SZCZEGÓLNE MIEJSCE OPARZENIA

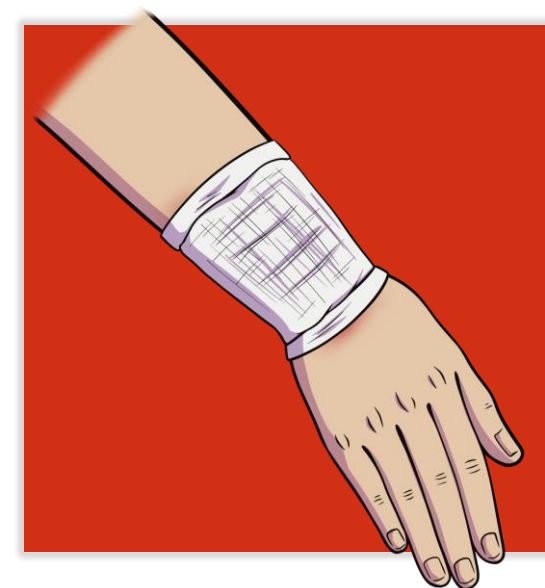
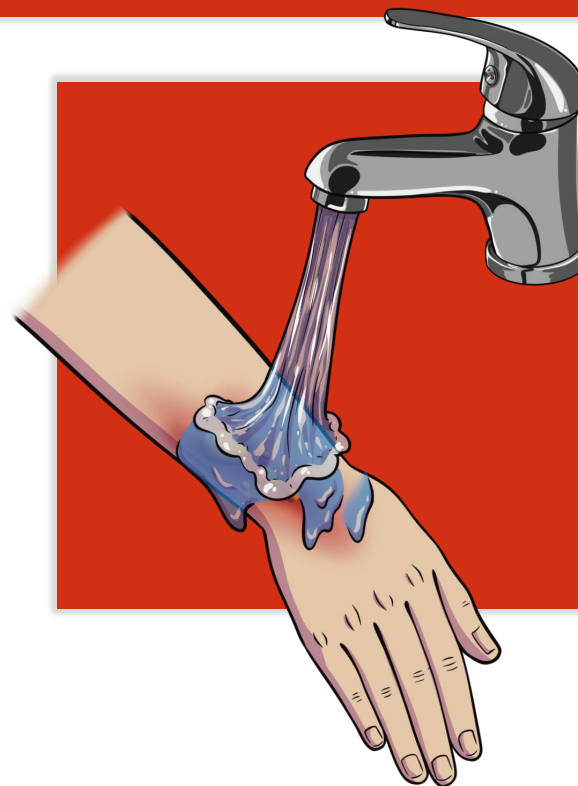
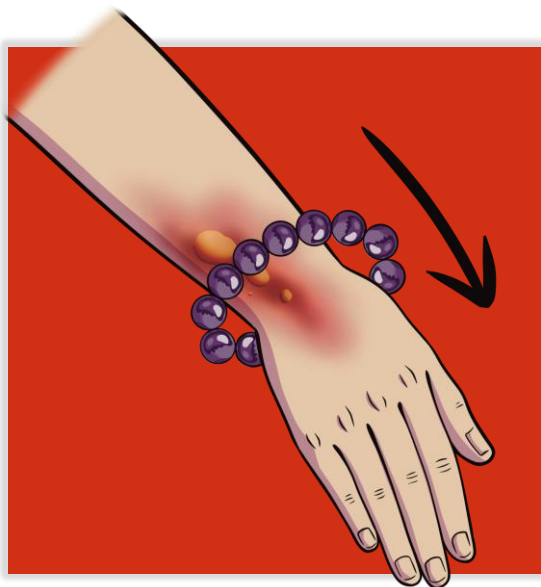

OPARZENIE III STOPNIA

OPARZENIA – POSTĘPOWANIE

OPARZENIE - POSTĘPOWANIE

15
15
15

STOPNI

CENTYMETRÓW

MINUT

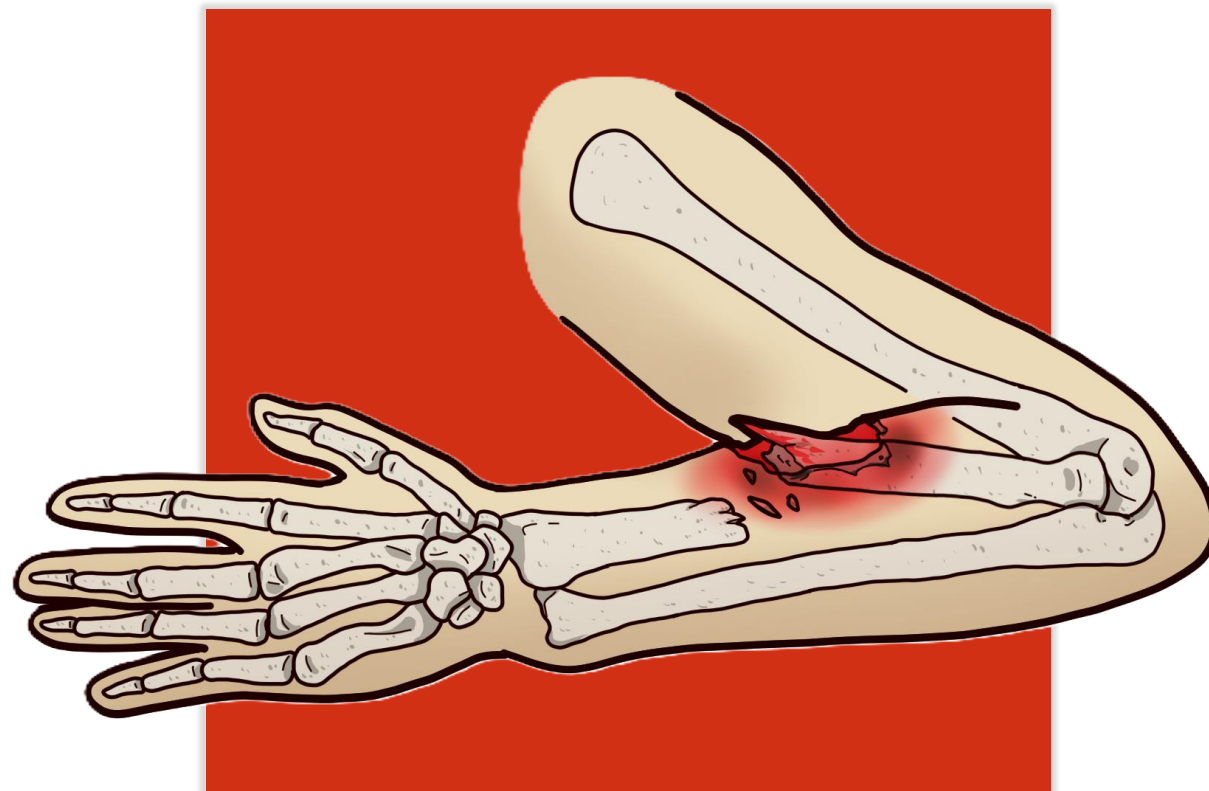

ĆWICZYMY!

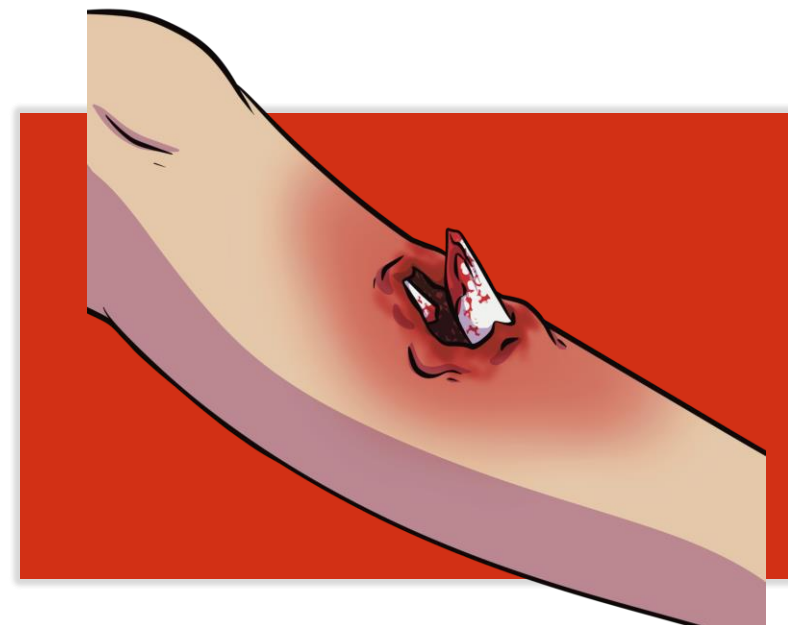
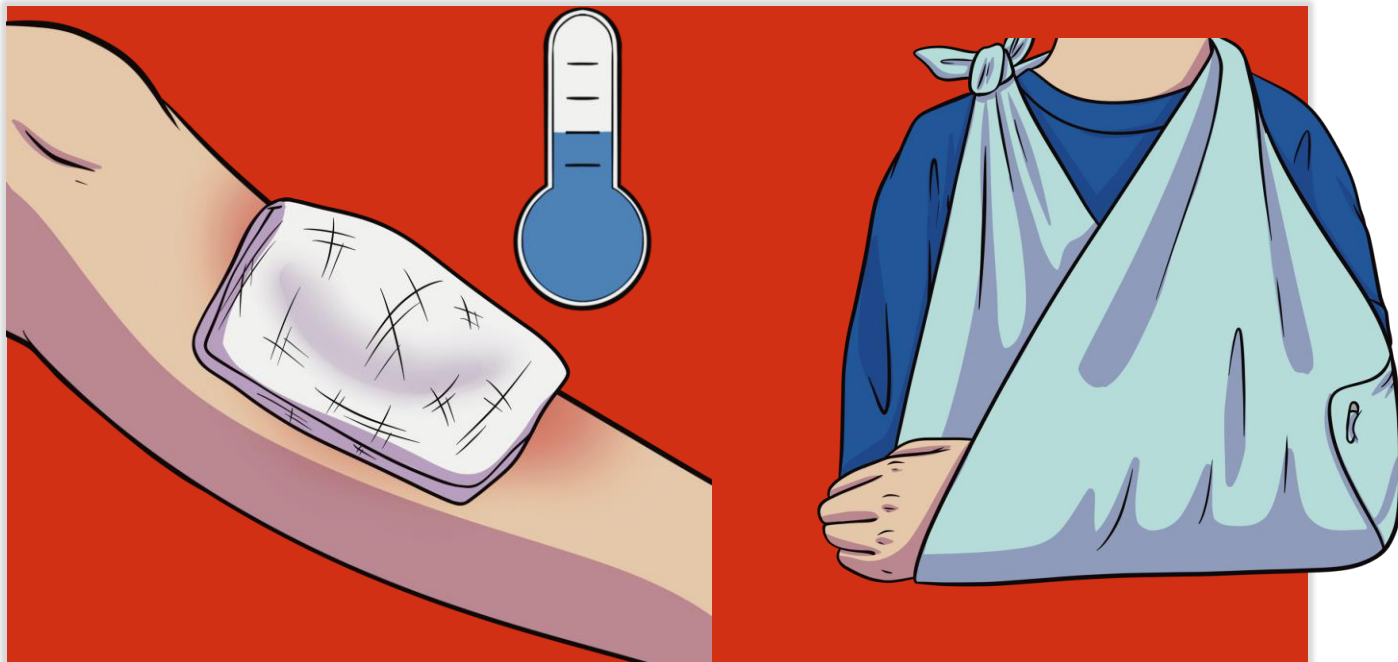

OBRAŻENIA KOSTNO-STAWOWE - OBJAWY

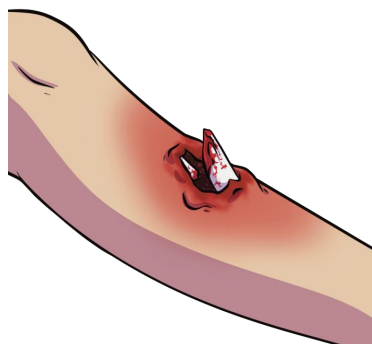

OBRAŻENIA KOSTNO-STAWOWE - POSTĘPOWANIE

ĆWICZYMY!

PRZERWA ☺

URAZY GŁOWY I KRĘGOSŁUPA – KIEDY PODEJRZEWAMY

UPADEK Z WYSOKOŚCI

WYPADEK KOMUNIKACYJNY

PRZYGNIECENIE PRZEZ SPADAJĄCY PRZEDMIOT

SKOK „NA GŁÓWKĘ”

WIDOCZNE OBRAŻENIA GŁOWY

NIE WIEMY CO SIĘ STAŁO

URAZY GŁOWY I KRĘGOSŁUPA – OBJAWY NIEPOKOJĄCE

UTRATA PRZYTOMNOŚCI / ZABURZENIA ŚWIADOMOŚCI

NUDNOŚCI, WYMIOTY, ZAWROTY GŁOWY

ZABURZENIA CZUCIA, PORAŻENIA

DRGAWKI

POGORSZENIE MOWY / WZROKU

WYCIEK KRWI Z PŁYNEM Z USZU / NOSA

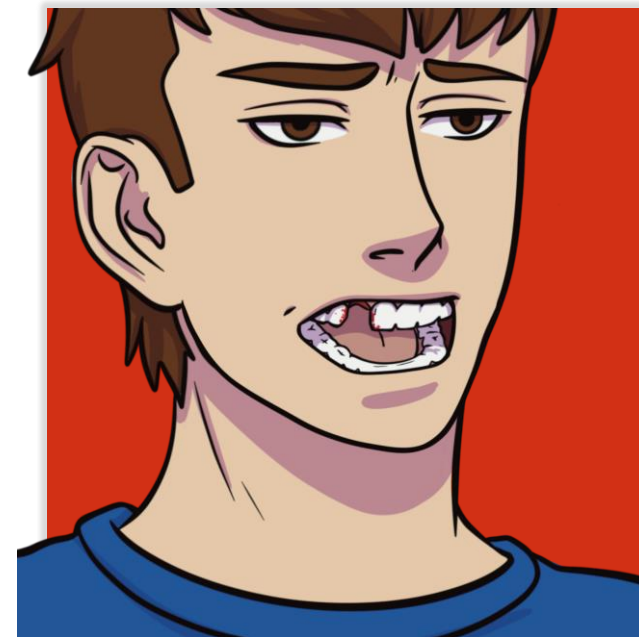
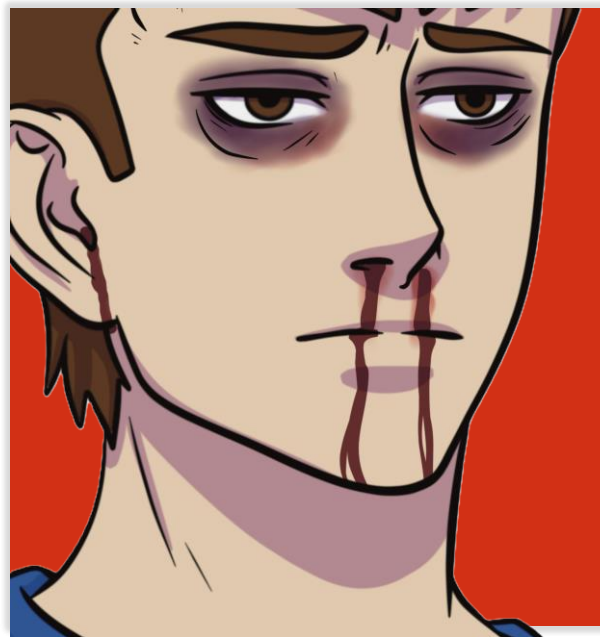

URAZY GŁOWY I KRĘGOSŁUPA - POSTĘPOWANIE

URAZY GŁOWY I KRĘGOSŁUPA - SYTUACJE SZCZEGÓLNE

ĆWICZYMY!

PRZERWA ☺

ĆWICZENIA - PODSUMOWANIE

EGZAMIN KOŃCOWY

www.pck.pl

**GRATULUJEMY
UKOŃCZENIA KURSU!**